

Приморске новине

БУДВА, 17. ЈУНА 1997.
ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

излази мјесечно • ГОДИНА XXV • БРОЈ 415

ПУТ КАМЕНИХ
„КАПИЈА“

СТРАНА 2.

У ОВОМ
БРОЈУ:

ПРИПРЕМЕ ЗА СЕЗОНУ
РЕЗУЛТАТИ
УПРКОС
НЕЛИКВИДНОСТИ
СТРАНА 2.

•
НЕЗАДОВОЉСТВО У
„МОНТЕНЕГРОТУРИСТУ“
УМЈЕСТО
ЕКСКЛУЗИВНОГ
ПРАВА
- НЕПРАВДА
СТРАНА 4.

•
ПРОТЕСТИ
СТАНАРИ
ПРОТИВ
„ГУСАРА“
СТРАНА 4.

•
КУЛТУРНА БАШТИНА
ИКОНОСТАС
ЦРКВЕ СВ.
НИКОЛА У
МАНАСТИРУ
ГРАДИШТА
СТРАНА 8.

•
„ГОРОВАЧКИ
ДНЕВНИК“
БОШКА БОГЕТИЋА
ШТО
ВОЛИМ
РОСУ
СТРАНА 8.

•
НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ
ГОДИНЕ
ЧЕТРНАЕСТ
ЛУЧНОНОША
СТРАНА 10.

•
ИНИЦИЈАТИВЕ
ВРТИЋ У
ПОДКОШЉУНУ
СТРАНА 10.

ПОРУКА КОНГРЕСА ЕКОНОМИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

НЕОПХОДНА
РАДИКАЛНА
ТРАНСФОРМАЦИЈА

СТРАНА 3.

КУЛТУРНО
ЉЕТО '97.

СТРАНА 7.

Theatre City
BUDVA
GRAD Teatar

ЧЕТВРТ
ВИЈЕКА
„ПРИМОРСКИХ
НОВИНА“

Сљедећи број „Приморских новина“ на већем броју страна излази уочи 13. јула, дана када је 1972. године изашао први број овог листа

ЈУНСКЕ СЛИКЕ

ПЛАЖЕ СВЕ ПУНИЈЕ

НОВИ ПАРКИНГ

СТЕРИЈИНО ПОЗОРЈЕ:
ТРИЈУМФ „БАНОВИЋ СТРАХИЊЕ“

ПОЖАР У „МАЕСТРАЛУ“

ПРИПРЕМЕ ЗА СЕЗОНУ

РЕЗУЛТАТИ УПРКОС НЕЛИКВИДНОСТИ

Број туриста у предсезони је испод очекивања, али и поред тог обесхрабрујуће чињенице у општини настоје да се што боље припреме за главну сезону. Обим и динамику припрема отежава општа неликвидност (и у буџету и у јавним предузећима) и замршени дужничко-повјерилачки односи, па су се овогодишње припреме свеле на текуће одржавање комуналне и саобраћајне инфраструктуре и мање инвестиционе захтаве.

Овако ток припрема туристичке сезоне проширењује Драган Дулетић, потпредсједник Општине и предсједник Координационог одбора за пропријетет и праћење туристичке сезоне. Ускоро треба да почну радови на хоризонталној и вертикалној саобраћајној сигнализацији, а најважнија саобраћајна инвестиција је привремени паркинг код зграде ПТТ на коме ће бити 150 мјеста чиме се донекле ублажава недостатак паркинга простора у Будви. Комунална инспекција је кадровски ојачана за сезону, у току је категоризација приватних соба и апартмана након чега ћемо имати потпунију слику о капацитetu и квалитету приватног смјештаја у нашој општини.

С обзиром на потребе током туристичке сезоне Општина се

Уређење гујела „Словенске плаже“

обратила Министарству здравља РЦГ захтијевајући да се за нашу општину обезбиједи једно возило службе хитне помоћи с пратећим особљем. Очекује се позитиван одговор што ће знатно побољшати ефикасност службе хитне помоћи.

У току су припреме и за културне и спортске манифестијације које постaju традиционалне на нашој ривијери током јета. У другој половини јуна одржава се Фестивал медитеранске пјесме „Будва 97“, затим Једриличарска регата „Монте-

негро куп Будва 97“, у јулу и августу фестивал Град-театар, а почетком августа турнир у фудбалу на плажи.

Секретаријат за развој и инвестиције је ангажован на завршетку радова планирањих и започетих прошле године, и, истовремено реализацији овогодишњег програма. Секретар овог секретаријата Вукићевић каже да су завршени радови на атмосферској канализацији дуж заобилазне саобраћајнице, да је завршена улица у насељу Лази, монтажни објекат КУД „Кањаш“, водоводна мрежа у Ластви Грбљацкој и регулација канала поред зграде МУП-а, а у току су радови на саобраћајници и паркингу у Петровићу, улици у насељу „Агок“, на пјешачкој стази у Светом Стефану, тротоару код спортивке хале, на улицама Майнски пут и пјешачкој стази до Видиковића. Од радова планирањих програмом за 1997. годину у току је изградња привременог паркинга код зграде ПТТ, улице у насељу Бабин до, проширење стазе поред мора, а уговорено је асфалтирање 1500 квадратних метара у насељу Бабин до, постављање завршног слоја асфалта на још 1500 квадратних метара. На канализационом систему извешће се само најхитније интервенције: канализациони крак у насељу Будва поље, у Дивановићима и на црпној станици код хотела „Парк“. У Секретаријату за урбанизам и комунално-стамбене послове у току је издавање локација за привремене објекте, а накнада се по ријечима секретара секретаријата Михаила Каписоде, плаћа у дводесет и два јединица динара.

У секретаријату за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за развој и инвестиције је ангажован на завршетку радова планирањих и започетих прошле године, и, истовремено реализацији овогодишњег програма. Секретар овог секретаријата Вукићевић каже да су завршени радови на атмосферској канализацији дуж заобилазне саобраћајнице, да је завршена улица у насељу Лази, монтажни објекат КУД „Кањаш“, водоводна мрежа у Ластви Грбљацкој и регулација канала поред зграде МУП-а, а у току су радови на саобраћајници и паркингу у Петровићу, улици у насељу „Агок“, на пјешачкој стази у Светом Стефану, тротоару код спортивке хале, на улицама Майнски пут и пјешачкој стази до Видиковића. Од радова планирањих програмом за 1997. годину у току је изградња привременог паркинга код зграде ПТТ, улице у насељу Бабин до, проширење стазе поред мора, а уговорено је асфалтирање 1500 квадратних метара у насељу Бабин до, постављање завршног слоја асфалта на још 1500 квадратних метара. На канализационом систему извешће се само најхитније интервенције: канализациони крак у насељу Будва поље, у Дивановићима и на црпној станици код хотела „Парк“. У Секретаријату за урбанизам и комунално-стамбене послове у току је издавање локација за привремене објекте, а накнада се по ријечима секретара секретаријата Михаила Каписоде, плаћа у дводесет и два јединица динара.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за развој и инвестиције је ангажован на завршетку радова планирањих и започетих прошле године, и, истовремено реализацији овогодишњег програма. Секретар овог секретаријата Вукићевић каже да су завршени радови на атмосферској канализацији дуж заобилазне саобраћајнице, да је завршена улица у насељу Лази, монтажни објекат КУД „Кањаш“, водоводна мрежа у Ластви Грбљацкој и регулација канала поред зграде МУП-а, а у току су радови на саобраћајници и паркингу у Петровићу, улици у насељу „Агок“, на пјешачкој стази у Светом Стефану, тротоару код спортивке хале, на улицама Майнски пут и пјешачкој стази до Видиковића. Од радова планирањих програмом за 1997. годину у току је изградња привременог паркинга код зграде ПТТ, улице у насељу Бабин до, проширење стазе поред мора, а уговорено је асфалтирање 1500 квадратних метара у насељу Бабин до, постављање завршног слоја асфалта на још 1500 квадратних метара. На канализационом систему извешће се само најхитније интервенције: канализациони крак у насељу Будва поље, у Дивановићима и на црпној станици код хотела „Парк“. У Секретаријату за урбанизам и комунално-стамбене послове у току је издавање локација за привремене објекте, а накнада се по ријечима секретара секретаријата Михаила Каписоде, плаћа у дводесет и два јединица динара.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

КАТЕГОРИЗАЦИЈА СОБА

Већ мјесец и по дана на подручју општине Будва у току је акција на категоризацији соба и апартмана у приватном смјештају коју спроводе запослени у Секретаријату за привреду, финансије и друштвене дјелатности.

Према ријечима секретара овог секретаријата Николе Вукићевића, током маја је категорисано око 2100 лежаја. Од овог броја, 20 одсто соба је друге и треће категорије, док је регистровано само 30 соба прве категорије - са четири звјездице.

Овај посао сада обавља тројчана комисија за категоризацију, али ће им се ускоро због повећаних захтјева грађана, придржити једна или двије комисије.

За категоризацију једне собе њен власник плаћа 30 динара којима се плаћају трошкови за подношење захтјева, израду записника, рјешења и најљепшица.

У секретаријату за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђа високе новчане казне које се крећу и до пет хиљада, за оне који се оглуше о прописе о обавезној категоризацији.

Р. П.

Секретаријат за привреду и финансије кажу да су засад задовољни током категоризације, али и наглашавају да ће почетком јета почети контрола ових прописа, а Закон о туризму и угоститељству предвиђ

КОНГРЕС ЕКОНОМИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ У ПЕТРОВЦУ

Петровац је од 11. до 13. јуна био домаћин Конгреса економиста Југославије чија је главна тема била „Трансформација југословенске привреде - привредни систем, предузета и банке“. Овај скуп на коме је учествовало око 500 економиста, научних радника и привредника из наше земље отворио је академик професор др Бранислав Шошкић, у име Савезне владе југословенске економисте је поздравио потпредсједник Данко Ђушић, а у име наше општине предсједник Жарко Миковић. Учесницима конгреса економиста телеграм је упутио предсједник Владе РЦГ Мило Ђукановић пожеливши успјешан рад, а другог дана конгреса коктел је за учеснике приредио предсједник Републике Црне Горе Момир Булатовић.

Трдневни рад економисти су завршили усвајањем поуке у којој су, између осталог,

НЕОПХОДНА РАДИКАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА

лог, истакли да је неопходна радикална и свестрана трансформација привредног система, предузета и банака, и њихово власничко, организационо, управљачко и финансијско преструктуирање. У Србији треба да се убрза правичан процес својинске трансформације и уведе јасни својински односи, а убрзано треба решавати и проблем старе деви-

зне штедње, кроз процес приватизације или на друге начине.

Прилив страних инвестиционих средстава није могућ без нормализовања статуса Југославије у Једињеним нацијама, као и регулисања статуса и дугова према Међународном монетарном фонду, Свјетској банци, Европској банци за обнову и развој, Париском и Лон-

донском клубу повјерилаца и другим међународним институцијама, и до већих директних страних инвестиција неће добићи док се битно не смање бројна ограничења у сferи политике, права, економије и пословног морала.

Савезна Република Југославија, закључили су економисти, мора прихватити друштвено опредељење да у перспективи постане пуноправна чланица Европске уније, па би већ сада требало досљедно примјењивати њихове стандарде. Отварање према свијету преко спољно-трговинске размене, директних инвестиција, виших облика сарадње и менаџмента, што претпоставља радикалне промјене прије свега у сferи политике и правне регулative, услови су да се Југославија извуче из Ђоржака у који је запала.

П.Н.

ДЕСЕТОГ ЈУНА ГОРИО ЈЕ ХОТЕЛ „МАЕСТРАЛ“

ШТЕТЕ, СРЕЋОМ, БЕЗ ЖРТАВА

Почетак туристичке сезоне у нашем најпознатијем љетовалишту обиљежио је немио догађај, који ће, несумњиво негативно утицати на њен даљи ток и који је, прије свега, донио велике материјалне штете ХТП "Будванскa ривијера". У уторак, 10. јуна атрактивни хотел "Маестрал", најскупљи и најлуксузнији хотел на Приморју, који је "на ногама" издржао и разорни земљотрес, прије осамнаест љета, био је немоћан пред ватреном стихијом. Око 22 часа, у казину "Рандеву", који се налази изнад ресторана, рецепције и осталих објеката доњег дијела хотела, избила је варница. Пламен са таванице нијесу успјели да угасе момци који су се тог тренутка нашли у казину: апарат за противпожарну заштиту је био немоћан пред букињом која се ширила. Ватрогасци из Будве су стигли пошто је пламен увекико ухватио кров. Од три возила два су била без воде, док хотела се сада могло прићи, па су почили гашење с пута који води кроз Пржно према Милочеру. Алармисани су и други и за кратко вријеме око хотела су се обрели ватрогасци Бара, Цетиња, Боке Которске, и Подгорице, и настала је очајничка борба за спас објекта из

којег су прије ширења ватре, изашли сви гости. Крајни циљ је био да се не дозволи ширење ватре на дио где се налазе собе и апартмани, као ни на доњи дио објекта. У последњи час се у томе и успјело: послије пола ноћи ватра је уташена, али су ватрогасци остале до зора док пожар није сасвим уташен.

Док се пламен ширио у казину, на другој страни се одвијала друга драма, која је, срећом, имала срећни епилог. Хотел, који има 294 кревата у собама и 32 у апартманима био је дупке пун: те вечери су се окupили југословенски економисти на традиционално љетно савјетовање које је у "Маестралу" требало да почне 11. јуна. Поред њих ту се нашло и 70 страних туриста. Присебни радници хотела, међу којима се посебно истакао кувар Небојша Стојановић, који је

ишао од собе до собе да го- сте изводи напоље (букално је спасио једну четврочлану породицу која се налазила на горњим спратовима), успјели су да на вријеме евакушу све гости. Том приликом нико није ни повријеђен иако је било и оних који су се сајлом спуштали са седмог спрата. Сви су привремено смjeштени у хотел "Краљичина плажа" одакле су економисти упућени у петровачки хотел "Палас" где је сјутрадан и почело њихово савјетовање, а страни гости су распоређени у друге објekte "Будванскe ривијере".

У четвртак, 12. јуна одржана је ванредна сједница Управног одбора "Будванскe ривијере" након које је усlijedila конференција за новинаре. Представници овог предузета су саопштили да узорк пожара није утврђен и да на томе раде припадници МУП, суда и других надлежних органа.

- У пожару су сасвим изгорели казино којим газдује фирма "Taç makhal" из Подгорице, иначе од раније закупац овог објекта, скupoцени апарат у њој, три салона, кафана са терасом и сала за састанке, рекао је Ђорђе Прибилић, директор "Будванскe ривијере". - Оштећена су два апартмана и једна соба.

Није утврђена ни материјална штета, за коју се претпоставља да је велика. Новинарима је саопштено да њу управо процењује заједничка комисија "Будванскe ривијере" и Осигуравајућег друштва "Дунав", код којег су осигурани објекти "Будванскe ривијере".

Иво Арменко, министар за туризам у Влади Црне Горе, казао је новинарима да ће "Маестрал" бити отворен 1. јула. До тада ће наиме бити обављена припремна санација (рашићавање је почело ПП "Станго" из Будве), а да ће трајно санирање оштеће-

них дјелова објекта бити обављено најесен. Прав ће бити урађен пројекат, а сима ће се приступати радијализацији новога корићења из крајшта извоза из хотела, фондова "Montenegro banka" и од помоћи Владе Црне Горе.

- Нека сумња да је пожар порезетио ритам рада у овом објекту за који влада велико интересовање на тржишту, рекао је Арменко.

- Но, они који су закупили капаците, углавном страни партнери показали су разумевање за "апстиненцију" до 1. јула и извршили прераспоред смјештаја њихових група туриста у друге објекте.

Представници "Будванскe ривијере" изразили су велiku захвалност ватрогасцима Црногорског приморја, Цетиња и Подгорице, посебно мјештанима Пржног, Милочера и Светог Стефана и радницима који су учествовали у гашењу пожара и евакуацији гостију из "Маестрала".

Одмах послије ове несрће солидарност са запосленим у "Будванској ривијери" испољили су колективи с овог подручја: Холдинг компанија "Меркур" је упутила 150.000 динара, новчану помоћ упутила је и Филијала Комерцијалне банке у Будви, а очекују се слични поступци и других фирм.

С. Ш. Г.

САВЈЕТОВАЊЕ ПРАВНИКА

У хотелу "Аvala" од 10. до 13. јуна су одржани "Будвански правнички дани" - Савјетовање правника Југославије на тему Актуелни питања југословенског својинског, радног и управног законодавства. На овом савјетовању чији су организатори Удружење правника Југославије и Савезно министарство правде, било је присутно око 600 правника из Црне Горе и Србије.

У име Удружења правника Југославије, присуствује је поздравио предсједник удружења проф. др Слободан Перовић истичући, да ће са вријеме одржавања савјетовања у Будви, југословенски правници исказати своју правничку воказију о виталним питањима трансформације, својинског, радног и управног законодавства.

Говорећи том приликом, савезни министар правде Зоран Кнежевић је истакао, да се олако изричу оцене о валидности правног система и relativizuje обавезност његове примене. Све то, рекао је он, доприноси конституисању односа који у великој мјери карактеришу понашања која нијесу у складу са Уставом и Законом, почев од грађанина до највиших државних органа и организација.

Говорећи о иницијативи за промјеном Устава, савезни министар правде Зоран Кнежевић је рекао, да познавају карактер југословенске федерације и површном оцјеном ове иницијативе, могу утврдiti њену неодрживост, а инсистирајући на њој, може имати несаглавдive последице. Увјерен сам да не постоји ниједан правни ни стварни разлог за промјену Устава Савезне Републике Југославије у овом деликатном тренутку, па као савезни министар правде, не бих никада могао подржати једну такву иницијативу, рекао је Зоран Кнежевић.

Учеснике савјетовања поздравио је републички министар правде Душко Лалићевић.

Р.П.

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

САОПШТЕЊЕ ИЗВРШНОГ ОДБОРА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА ДПС

ТРИ КАНДИДАТА ЗА ПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ

Полазећи од статута Демократске партије социјалиста и одлуке Главног одбора о активностима Демократске партије социјалиста у припремама за изборе из предсједника Републике, као и упутства Извршног одбора Главног одбора ДПС Црне Горе за реализацију активности око утврђивања кандидата ДПС за предсједника Републике Извршни одбор Општинског одбора ДПС Будва на сједници одржаној 26. маја као кандидат ДПС за предсједника Републике предложио је: Светозара Маровића, Мила Ђукановића и Милицу Пејановић-Ђуришић.

На истој сједници, стоји у саопштењу Извршног одбора Општинског одбора Демократске партије социјалиста, утврђен је и програм активности по мјесним организацијама и активистичким јејзгрима, и одређене радне групе Извршног одбора ОПДС које ће пратити реализацију ових активности на подручју општине Будва.

Основне организације Демократске партије социјалиста у Петровцу, Светом Стефану, Бечићима, Брајићима и Будви предложиле су да кандидат за предсједник Републике буде Светозар Маровић.

САОПШТЕЊЕ ИЗВРШНОГ ОДБОРА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА ДПС

ПРОТИВ ВАНРЕДНОГ КОНГРЕСА

Лог присуствовања разните у ДПС, изложио подијеле у истој партији које могу бити штете, нарочито кад се говори о подизању највиших и другим рејонима. Миљубић је да саопштава ванредни конгрес који ће се одржати у сајмишту највиших и другим рејонима који су да се саопштавају разните ванредне конгресе који су се организовали изједнако. Извршни одбор Општинског одбора ДПС Будва је констатовао да је суштински ванредни конгрес ДПС Црне Горе, који ће се одржати у сајмишту највиших и другим рејонима који су се организовали изједнако. Извршни одбор Општинског одбора ДПС Будве тада је констатовао да је суштински ванредни конгрес ДПС Црне Горе, који ће се одржати у сајмишту највиших и другим рејонима који су се организовали изједнако.

1. Органи власти у Црној Гори које је била Скупштина Савезне и општине подизање демократских разните ванредне конгресе који су се организовали изједнако. Извршни одбор Општинског одбора ДПС Будва је констатовао да је суштински ванредни конгрес ДПС Црне Горе, који ће се одржати у сајмишту највиших и другим рејонима који су се организовали изједнако. Извршни одбор Општинског одбора ДПС Будве тада је констатовао да је суштински ванредни конгрес ДПС Црне Горе, који ће се одржати у сајмишту највиших и другим рејонима који су се организовали изједнако.

2. Органи партије обављају своје функције у складу са статутом и решавају актуелна политичка питања принципом демократског јединства.

3. Колико нам је познато нема одступања од програмских опредељења ДПС, што је констатовано и на сједници Главног одбора.

Према томе ванредно савјетовање конгреса иде у при-

СТРАНКА ДЕВИЗНИХ ШТЕДИША НЕИСПУЊЕНИ ЗАХТЈЕВИ

Странка девизних штедиша Југославије одржала је 11. јуна у сали Скупштине општине Будва конференцију за штампу на којој су представљена програмска начела и циљеви рада. На конференцији су учествовали: Михаило Драгић, предсједник, Љубомир Антонић, предсједник Странке за Црну Гору и проф. др Милан Пак, предсједник политичког савјета.

Основни циљ дјеловања Странке девизних штедиша и даље остаје испуњење захтјева штедиша Србије и Црне Горе која и поред вишегодишњих напора до сада нијесу реализована. Странка, по ријечима њених чланица, полази од чињенице да се тај циљ не може остварити и то је уједно и посебан поузданост њених чланица. Странка девизних штедиша намјерава да окупи штедише Србије и Црне Горе и да их ангажује на остварењу постављеног циља.

У „МОНТЕНЕГРОТУРИСТУ“ НЕЗАДОВОЉНИ ЗБОГ УВОЂЕЊА ЈОШ ЈЕДНОГ ТУРИСТИЧКОГ МИНИ ВОЗА

УМЈЕСТО ЕКСКЛУЗИВНОГ ПРАВА -НЕПРАВДА-

Прије шест година од Страга града до Рафаиловића почили су да током сезоне саобраћају два туристичка мини воза „Монтенегротуриста“ и то је било својеврсно обогаћивање туристичке понуде у години када је туризам кренуо силизном путањом. Возићи произведени у италијанској фабрици „Дото“, једино у свијету која производи та превозна средства, постали су атракција и истовремено задовољавали потребе туриста на овом подручју, а „Монтенегротурист“ је од Општине добио ексклузивно право коришћења пешачке стазе на пет година, до 19. фебруара 1997. У том периоду одржавали су и уређивали стазу и у то уложили 185 хиљада марака. Некадашњем туристичком гиганту, од кога су се „отцијелили“ сви дијелови надајући се да ће уситњени и самостални бити јачи на туристичком тржишту, ово је постало једини извор прихода од кога су обезбеђиване плате за 35 радника и егзистенција за преко 100 чланова породица.

У „Монтенегротуристу“ су се надали да ће им Општина продужити ексклузивно право коришћења стазе у коју су до сада уложили и користили је без икаквих примједби и репламација, јер је посао ишао добро и за предузете и за општинску касу... или очекивања се нијесу испунила.

Крајем прошле године, 20. децембра, два мјесеца пре него што је истекло ексклузивно право „Монтенегротуриста“, Општина је потписала уговор о коришћењу стазе за ПП „Тамко“ Будва, фирмом која тада уопште није имала никакве возове, иако су знали да „Монтенегротурист“ у потпуности покрива потребе на овом подручју, чак је и уговорио куповину још једног воза, љепшиг, квалитетнији и скучнији.

Нездадољни оваквом политиком Општине према „Монтенегротуристу“ у овом предузећу су б. јуна организовали конференцију за штампу на којој су се новинарима обратили др Ратко Вукчевић, директор, и Лука Баљевић, помоћник директора, презентујући и објављујући преписку и документацију.

Несхватљиво је, кажу, да општинска администрација

„Конкуренцији“ на ћолазној станици

одговарају са одобрењем за рад возића „Монтенегротуриста“ (касније се дуže од мјесец дана јер је ранијих година почињало са радом за ускршње празнике), а да „конкуренција“ то добије многа брже и лакше. Несхватљиво је, тајкоје, да Комисија за утврђивање саобраћајно-техничких услова о саобраћају мини возова од нас тражи да ми изводимо радове на стази како би се она прилагодила возиљу ПП „Тамко“ које је знатно шире и не може безбедно саобраћати као наши возићи у протеклих шест година. Возило ПП „Тамко“, тврде у „Монтенегротуристу“, је мануфактурне израде, непознатог поријекла и произвођача, сумњају да има све потребне атесте па су од МУП-а тражили ревизију регистрације. Такво возило не може безбедно саобраћати постојећом пешачком стазом,

а о томе говоре и оштећења на улазу у тунел.

Таква конкуренција им, кажу, не треба, нити је Будви потребан такав воз. У „Монтенегротуристу“ имају доста приговора на рад представника МУП Одјељења безбедности Будва на насталом спору око мини возова. Неприхватљиво је, кажу, да командир станице полиције ОБ Будва као члан комисије за утврђивање саобраћајно-техничких услова о саобраћају мини возова у допису с печатом полиције упозорава да уколико не извршимо постављене обавезе неће нам се дати сагласност за обављање превозничке делатности туристичким мини возом, већ оном који буде испоштовао тражене обавезе, јер се ту ради о прекорачењу овлаšćења. А прекорачење овлаšćења је и кад полиција заустави мини воз пун путни-

ка и забрани даљу вожњу. (5. јуна у 13,20 часова) иако је возило регистровано, има све потребне дозволе и сагласност саобраћајне инспекције за период до 1. новембра. Зато су се и обратили Одјељењу безбедности Будва противствујући због оваквог третмана.

У „Монтенегротуристу“ тврде, саопштено је на конференцији за штампу, да се овде не ради о случају него да су у позадини свега моћни поједици што озбиљно угрожава пословање и егзистенцију радника овог предузећа и њихових по родица. Зато се синдикат „Монтенегротуриста“ обратио за помоћ предсједнику Скупштине РЦГ Светозару Марковићу захтијевајући да он својим ауторитетом утиче на равноправан третман и заштиту овог предузећа и његових радника.

В.М. Станишић

Д.Радуловић

ПРОТЕСТИ

СТАНАРИ ПРОТИВ „ГУСАРА“

Власници станови и локала у стамбеној згради „С 70“ у Будви, улица 13. јула број 1, се против претварању пословног простора у коме је раније био салон намјештаја „Јаворка“ из Никшића, у угоститељски објекат са играма на срећу (томбором) под називом кафе „Гусар“. И с тим својим ставом (четрдесет потписа) су упознали предсједника Општине, секретаријат за урбанизам и комуналну инспекцију.

Потписници траже забрану пренамјене овог простора у угоститељски објекат сматрајући да не треба посебно образлагати што би значила томбола у стамбеној згради са 70 станови и по родица у центру града.

Тим прије што је, кажу, њихова стамбена зграда већ угрожена (па и околне зграде и тајдио града) с Тржним центром и кафанама у њему без санитар- пљег.

Нездадољни оваквом политиком Општине према „Монтенегротуристу“ у овом предузећу су б. јуна организовали конференцију за штампу на којој су се новинарима обратили др Ратко Вукчевић, директор, и Лука Баљевић, помоћник директора, презентујући и објављујући преписку и документацију.

Несхватљиво је, кажу, да општинска администрација

них чворова, због чега се у те сврхе користе улази зграде. Они у свом захтјеву истиче и нездадољниество с прдавницом „Кербер“ јер улаз до ње служи за пјанчење, и тзв. пицеријом која је прерасла у кафанду с играма на

срећу, и очекују од општинских органа да забране пренамјену пословног простора у коме је био салон намјештаја у угоститељски објекат, јер им то ремети минимум услова живота у овој стамбеној згради. В.М.П.

Стамбена зграда „С 70“

Др Мирослав Лукетић:
Друштва и организације из области туризма у Будви 1922-1941.)

6

Постављени задаци туристичким одборима показују да се од њих захтјевало да у мјестима где су основани преузму улогу руководеће институције у области туризма и угоститељства. Правилником је детаљно регулисан њихов статус, утврђени извори финансирања и разрађена процедура дјеловања. Све компоненте активности из области туризма и угоститељства улазиле су у домен њихове надлежности. Интересантно је да су одбори били дужни да се баве заштитом споменика културе и природне баштине, да воде бригу и за просторно планирање, да организују културно-забавни живот. У мањим туристичким мјестима није било професионалних институција за ове дјелатности те је закононалдац сматрао да туристичком одбору треба поверијити ове послове, тим прије што су они значајни за развој туризма.

Банска управа је одређивала састав и број чланова одбора према мјесним приликама и потврђивала његов избор. Дужност чланова туристичког одбора је почасна, а мандат је трајао три године. За чланове које је постављала општина мандат је трајао колико и члановима општинске управе. Предсједника и потпредсједника бирају чланови, а избор потврђује Банска управа. Предсједник је представљао одбор, руководио његовим радом, спроводио задатаке и одлуке и одговарао за цјелокупан рад. Сједнице одбора морале су да одржавају најмање једном мјесечно. Приходи, расходи и финансијско пословање туристичких одбора регулисани су детаљно правилником о раду. Општина је била дужна да у свом budgetu сваке године предвиди посебна средства за његов рад. У ту сврху општина је прописала таксу за боравак посетилаца која

се морала искључиво употребити за рад одбора. Поред таксе могли су се користити приходи од купалишта, доприноси и приходи од музичких приредба, забава и сл. као и субвенције од државе, бановине, општине, туристичког савеза итд. Предлог budžeta туристичког одбора одобравала је банка управа. У мјестима која су буџетом осигуривала потребна средства оснивала се посебна канцеларија туристичког одбора, у којој је радио секретар. Одобрење за оснивање канцеларије давала је банска управа. Правилником је детаљно разрађен рад канцеларије и надзор државне управе над радом одбора. Као што се види из наведених одредби банска управа је имала овлашћења у контроли и надзору над радом новоформираних институција у области туризма, што је било и у складу са централистичким концептом

организације државне управе у бановини. Ипак, може се рећи да таква концепција није представљала сметњу развоју, чак више, у неразвијеним срединама, а Будва је спадала у тај круг мјesta, неопходно је било јаче приставо државних органа, јер је мјесна самоуправа била економски зависна од државе. Од сопствене акумулације нијесу се могла издвајати средства за инвестиције, приходи су тек покривали најминималне потребе функционисања управе и комуналних делатности.

Како је у Будви функционисао туристички одбор и колико је био у стању да у пракси оствари улогу која му је прописана одређена? Иако целина архиве туристичког одбора није сачувана, кроз грађу општинског управитељства сређује се документна његове провинијације: записници, предлоги budžeta и друга акта, те на основу њих може се донекле

пратити рад туристичког одбора. Рјешењем бр. 9534 од 23. октобра 1936. осмо одјељење Банске управе на Цетињу именовано је чланове Туристичког одбора у Будви, а у „Гласу Боке“ објављено је да је одбор формиран у јуну 1937. године (Г.Б. бр. 233, од 10.6.1937.). Према писању штампе и реаговању друштва „Могрен“, могло би се закључити да Будви одлука о формирању одбора није са одушевљењем прихваћена. Тако „Глас Боке“ у броју 239 од 21. августа 1937. најављује почетак функционисања Општинског туристичког одбора који је постојао приједбе на његов рад, јер не наплаћује таксус уредно као „Могрен“.

Одбор је преузело оперативно вођење туристичких послова, вршио наплату туристичке таксе, одлучивао о устројству средстава, изводио мање инвестиционе радове, бавио се туристичком

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОЗИ У БЕЧИЋИМА

У хотелу „Панорама“ у Бечићима крајем маја је одржана Интерсекцијска конференција оториноларинголога Југославије, централна тема дводневног скупа била је рак грала.

Организатор овог скупа на коме је учествовало 120 стручњака из Црне Горе, Србије и Републике Српске, било је Удружење оториноларинголога Југославије, а покровитељ Министарство здравља у Влади Републике Црне Горе.

У име Министарства здравља, учеснике је поздравио министар др Миомир Мутоза, истичући да ће идуће године у Црној Гори бити формирана Клиника за оториноларингологију, док ће се на будућем Медицинском факултету у Подгорици отворити и осјек за оториноларингологију.

- Овај еминентни скup имајући у виду имена стручњака који је изложили своје радове, несумњиво ће дати драгоцен допринос савременој медицинској практици и медицинској науци уопште, истакао је овом приликом дојајен југословенске оториноларингологије проф. др медицинских наука Данило Радоњић, говорећи, да скupови овакве садржине поред научне и практичне, имају и другу нешто већу вредност.

Р.П.

низатор био Институт за педагогију и андрогогију Филозофског факултета у Београду.

Овим пројектом било је обухваћено пет дјечијих вртића из Београда, Кикинде, Кучеве, Подгорице и Херцег Новог.

Ријеч је о завршном семинару на којем је учествовало 60 васпитача, стручних радника, директора вртића и представника надлежних министарстава. Р.П.

У хотелу „Могрен“ од 4. до 7. јуна, одржан је пројекат под називом „Дјечији вртић као роднички центар“ чији је орга-

низоватуор

низатор био Институт за криминолошку и социолошку истраживања из Београда, било је присуто око хиљаду учесника из Југославије и Републике Српске. Савјетовање је отворио проф. др Добривоје Радовановић директор Института за криминолошку и социолошку истраживања из Београда, истакавши да су људске слободе и права и њихово поштовање критеријуми демократског развоја сваке земље.

У име Министарства правде Републике Црне Горе, учеснике савјетовања је поздравио замјеник министра правде др Ђорђије Блажић, истичући да се демократичност једног друштва данас мјери према степену остварених слобода и права грађана, а уставност и законитост у заштити људских слобода и права, већи је актуелна тема и инспирација не само правничке већ и осталих професија.

АНКЕТА

ЧИТАОЦИ О
„ПРИМОРСКИМ НОВИНАМА“

Чега нема, а требало би да буде у „Приморским новинама“, чега има више него што треба, због којих текстова расте а због којих пада квалитет листа, какви би текстови побољшили новине у целини... питања су с којим смо се обратили нашим читаоцима трудећи се да се међу анкетираним нађу различите структуре. Одговоре нијесмо „умивали“, а то је и повод да нам се обрате и остали читаоци који желе да напишу (и потпишу) своје мишљење о „Приморским новинама“.

Биљана Вукчевић, директор Основне школе „Степан Митров Љубица“:

У „Приморским новинама“ постоји простор за забивања у школи, и успјеси талентovаних ученика су праћени на одговарајући начин. Говорећи о новинама у целини мислим да су се поправиле, чему су свакако допринојели текстови из културе и историје града. Основна замјерка, не само „Приморским новинама“ већ информационом систему Будве уопште, јесте што 23. регионална смотра „Наука младима“ није у средствима јавног информисања добила третман какав заслужује. Све регионалне смотре одржане у Црној Гори помнно су праћене од стране медија, једино то није било случај с овом која се одржавала у Будви. Ако граду такво окупљање младих талентovаних ученика не представља догађај од посебне вриједности, онда заиста не знам што би за Будву било вриједно.

Јован-Муса Живковић, пензионер:

„Приморске новине“ би требало да објављују више критички интонираних текстова о комуналним проблемима Будве, поготово о урбанистичком хаосу који влада градом и уништава могућности за развој квалитетног туризма. Као будванским новинама задатак им је да прате потребе и неовоље грађана, стога уколико у граду нема воде (као што је то био случај у мају) у „Приморским новинама“ мора бити објављена тачна и потпуна информација о томе ко сноси одговорност за тајко стање. Ово је само један пример из низа горућих проблема у нашем граду којима би се требало посветити пажњу у новинама. О дешавањима у култури могу се прочитати добри текстови, а посебно бих похвалио прилоге из историје Будве који су информативни и занимљиви.

Драган Маровић, директор „Медитеранског спортивског центра“:

Сматрам да су најбољи текстови у „Приморским новинама“ они који тематизују културну баштину и прошлост Будве, јер читајући их човек може обогатити знање о граду у коме живи. Основни недостатак листа јесте што излази једном мјесечно и слушаје шта објављене информације неминиво застаријавају. Уколико би новине излазиле чешће (седмично, петнаестдневно?) могуће је да би се тај недостатак отклонио. Што се тиче спортских збивања у нашем граду и успјеха будванских спортиста, мислим да су у „Приморским новинама“ праћени коректно и професионално.

Радован Иличковић, службеник:

„Приморске новине“ би требало да буду од већ значаја у систему јавног информисања Будве, да излазе чешће и пишу више о стварима које руже наш град. Неповољан положај села и развој пољопривреде - неке су од тема којима би, по моме мишљењу требало дати више значаја. Ако су „приморске“, не би било погрешно да обухвате неке од занимљивих догађаја из разних сфера друштвеног живота на Црногорском приморју, чиме би се читаоцу пружили упоредни показатељи за формирање једне целовитије слике о нашем региону.

Светлан Катнић, студент:

Новине су по своме садржају неатрактивне и наимајење веома ограниченом броју читалаца. О проблемима који постоје у Будви много више се може сазнати из других листова који о томе пишу узгред, него из „Приморских новина“ које би по дефиницији локалног гласила томе требали бити посвећене. Новине

које излазе једном мјесечно не могу објављивати свеже информације, због чега је могуће рјешење у коментарима који би пратили забивања у граду и указивали на спорна мјesta.

Уколико се жели да се „Приморске новине“ учине занимљивијим гласилом неопходно је смањити број „мртвих“ текстова које читају само њихови аутори и уредници по службеној дужности (првенствено мислим на фељтоне који преплављају лист) и обогатити садржај интервjuима који читаоцу неће дјеловати неувјерljivo и унапријед написано.

Славен Шћепановић, секретар Секретаријата заправну заштиту и општу управу:

У „Приморским новинама“ би требало омогућити самим грађанима да указују на теме од значаја за будванску општину, у том смислу било би добро да се отвори посебна рубрика у којој би грађани Будве постављали питања општинским службеницима и од њих добијали одговоре у сљедећем броју. Сви ћи мисли да доста добрих текстова из историје Будве, и сматрам да треба његовати медитерански имиџ града кроз текстове о поморству, риболову и медитеранском кулинарству. Неопходно је поправити технички изглед листа (квалитетнији папир, више фотографија итд.) и чешће објављивати интервjuе са уметニцима и посленицима културе.

Горан Јуровић, ученик:

Новине се претежно баве темама које интересују старије људе, а веома мало - или чак никада - пишу о младима и њиховим проблемима. Требало би писати о чињеницима да се у Будви током зиме не догађа ништа, да нема занимљивих позоришних представа, музичких наступа... да једноставно неманичега што би могло заинтересовати младе људе и да су они најчешће препуштени сами себи.

Посебну пажњу би требало обратити на све присутни проблем наркоманије међу младима у Будви, за који се сви праве да га не пријеђују, а он је већ одавно ту.

Бранка Павловић, директор Јавне установе Спомен дом „Црвена комуна“:

У новинама је примјетан недостатак информација из Петровца, што је могуће решити једним дописником који би пратио забивања у граду и о њима извještавао.

Сматрам да би „Приморске новине“ требало чешће да излазе током лета, јер бисмо тако имали детаљнији увид у догађања на пољу културе, али и другим сферама друштвеног живота. Садржај листа могао би се обогатити текстовима едукативног карактера из области заштите човјекове околине, с посебним освртом на екологiju ума, јер док ми не очистимо свој ум и не направимо нове менталне програме за заштиту човјекове околине - ништа се неће урадити.

Златко Ранисављевић, диспечер Водовода:

Редовно читам „Приморске новине“ и сматрам да у њима има доста добрих и занимљивих текстova.

Но, да би постале још боље и занимљивије потребно их је освежити разним рубрикама заставнog карактера, по мојем мишљењу на првom мјестu рубриком укршtenih riječi, која је раније у „Приморским новинама“ излазila алија које у посљедњe вријeme немa. Било bi лијepo da više пажњe посvećete aktivnostima ribarskog dрушtvta i прославi „Dan širuна“ koja već postaje tradicijonalna na Budvi.

Припремio:
Драган Радуловић

ДОГОВОР СИНДИКАТА

УГОСТИТЕЉИ У ФРАНЦУСКОЈ

Представници Самосталног синдиката Црне Горе на челу са предсједником Данилом Поповићем и делегација Конференције синдиката Француске Се-Же-Те из регије Роналти 12.јуна су у хотелу „Могрен“ разговарали са двадесетак средњошколаца са Црногорског приморја и Цетиња о школовању њих 10 у Француској у организацији тамошњег синдиката.

Договорено је да на школовање у град Гренобл, крајем октобра, отпутују два кувара, два конобара, два менаџера и четири рецепционера и да се обучавају шест мјесеци за ова занимљиња. Уговором је предвиђено да након шестомјесечне завршне школе, кандидати остану да раде у тамошњим хотелима још годину ипо дана.

До поласка републичког синдиката из Француске Бербарт Шадон, је изразио задовољство збором интересовања кандидата да усаврше своја знања, а истовремено и познавање француског језика.

Са представницима црногорског и француског синдиката, састао се тог дана и министар туризма у Влади Републике Црне Горе Иво Арменко, који се захвалио Французима на помоћи истакавши да ћemo на овај начин добити обучене и квалифиције кадрове који су потребни нашем туризму.

Министар Арменко је гостима из Француске говорио о актуелном туристичком тренутку у Црној Гори, а они су изразили очараност љуботама наше републике. Обећали су да ћe у сарадњи са нашим Министарством за туризм покушати да ускоро организују и долазак туриста из Француске.

ДОГОВОР СИНДИКАТА

УГОСТИТЕЉИ У ФРАНЦУСКОЈ

Представници Самосталног синдиката Црне Горе на челу са предсједником Данилом Поповићем и делегација Конференције синдиката Француске Се-Же-Те из регије Роналти 12.јуна су у хотелу „Могрен“ разговарали са двадесетак средњошколаца са Црногорског приморја и Цетиња о школовању њих 10 у Француској у организацији тамошњег синдиката.

Договорено је да на школовање у град Гренобл, крајем октобра, отпутују два кувара, два конобара, два менаџера и четири рецепционера и да се обучавају шест мјесеци за ова занимљиња. Уговором је предвиђено да најчешће

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

МАРКО ЛАЗОВ КУЉАЧА:
СЈЕЋАЊА НА МУЧНА ВРЕМЕНА (17)

ФЕЉТОН

- Архимандрит Дионисије се пред смрт враћа у Дуљево
- „Наши и руски народ не смију се мрзјети и дијелити због политике, јер смо вазда били браћа по крви, вјери и оружју“
- Пирцио Бироли захтијева да се предају Блажо Кажанегра, Марко Куљача и Мило Медиговић

ДИОНИСИЈЕ
МИКОВИЋ И
НИКО ЛАЗОВ
КАЖАНЕГРА

Рекли смо, и још ћemo рећи, какви су били и остали четници, а ко су и какви су били до смрти неки Паштровићи, познати као вјелосерби и патриоти о којима ћemo нешто испричati.

Архимандрит Дионисије Миковић, стар, оронуо, оглушио, доје у манастир Дуљево у својој 80 години живота, иза капитулације Југославије. Побјегао је из манастира Бање код Рисна да га тамо не закољује усташе - на то су га упозорили пријатељи. Читавог живота, поред огања, нико није улазио у његову собу, а борци су лежали у другим просторијама, највише под подом. Вазда је први послужен пијем и јелом. Ујерио се да су му партизани браћа и тако их је ословљавао. Када га једнојутро пробудише топовске гранате, упита сестре где су браћа испартизани. Рекоше да су у столовац и прича поред огања. Нико није улазио у његову собу, а борци су лежали у другим просторијама, највише под подом. Вазда је први послужен пијем и јелом. Ујерио се да су му партизани браћа и тако их је ословљавао. Када га једнојутро пробудише топовске гранате, упита сестре где су браћа испартизани. Рекоше да су некуд отишли. Закука: „Леле мене без браће!“ Послије борбе с Италијанима, враћам се у манастир. Успут чујем: „Леле мене, куме Марко!“ Укосчах да му је неко од наших ријека да сам погинуо, као што се умиру младићи напуштају са старим „товаром“. Када дођох, он сјејаше с два младића под мурвом пред манастиром, устаде и заграде. Благо мене, куме Марко, кад остале жив, а браћа ми рекоше да си, не дај боже погину.“ Покхвали се на партизане, како га поштују, и замјери: „Како то браћа, кад запушта, ви мене оставите и побјегосте, ни да ми кажете.“ Кад му објасни зашто смо одступили и како смо потjerали Италијане, он ћe радосно: „Нека сте, браћа, вазda ви јуначки пучала и слободу нам доније!“

„Немам никакве да му пошаљем, него ове папуче и папуку ми устају и ми ју иши бос.“ Саво га ублажи: „Има он добре гумене опанке, него се ја нашалих с тобом.“

Крајем године партизани се уселише у манастир. На Бадњи дан, налажу се бадњаци, архимандрит их благосиља и прелива вином. Сви партизани, који су долазили у манастиру, поштовали су Дионисија. Сједио је у столовац и прича поред огања. Читавог живота, поред огања, нико није улазио у његову собу, а борци су лежали у другим просторијама, највише под подом. Вазда је први послужен пијем и јелом. Ујерио се да су му партизани браћа и тако их је ословљавао. Када га једнојутро пробудише топовске гранате, упита сестре где су браћа испартизани. Рекоше да су некуд отишли. Закука: „Леле мене без браће!“ Послије борбе с Италијанима, враћам се у манастир. Успут чујем: „Леле мене, куме Марко!“ Укосчах да му је неко од наших ријека да сам погинуо, као што се умиру младићи напуштају са старим „товаром“. Када дођох, он сјејаше с два младића под мурвом пред манастиром, устаде и заграде. Благо мене, куме Марко, кад остале жив, а браћа ми рекоше да си, не дај боже погину.“ Покхвали се на партизане, како га поштују, и замјери: „Како то браћа, кад запушта, ви мене оставите и побјегосте, ни да ми кажете.“ Кад му објасни зашто смо одступили и како смо потjerали Италијане, он ћe радосно: „Нека сте, браћа, вазda ви јуначки пучала и слободу нам доније!“

Браћа је борба часна и витешка и надам се да ћete побједити!

Кад у априлу партизани напустише насељена мјesta, у Дуљево остале Дионисије да са двије калуђерице, глађује и болује. Чујем да је при kraju живота. Пођох да га посетим. При руци ми је кеса бонбона, коју му је спрavila мајка из логора у Будви. У манастирском дворишту сретох калуђерице које ми рекоше да је стари све гори и јаднији од када одошле партизани. Смијући, испричаље њег

**"MONTENEGROTURIST"
BUDVA**DIONIČARSKO DRUŠTVO U MJEŠOVITOJ SVOJINI
Trg Sunca broj 2

TURIZAM I UGOSTITELJSTVO
AGENCIJSKO POSLOVANJE
FINANSIJSKI KONSALTING
TRGOVINA NA VELIKO I MALO
ZASTUPANJE I KOMISIONI POSLOVI
VELEPRODAJA I MALOPRODAJA
ALKOHOLNIH I BEZALKOHOLNIH
PIĆA IZ PROGRAMA "TREBJESA",
COCA COLA, AGROKOMBINAT "13 JUL",
"RUBIN", "TAKOVO", "HANI" I DR.

TELEFONI:

51-008, 51-708; direktor Preduzeća
52-930, 51-136; Veleprodaja
52-871; Maloprodaja
51-954; Pravni poslovi
51-290; Finansije

КЊАЗ МИЛОШ
БУКОВИЧКА БАЊА - АРАНЂЕЛОВАЦ
ПРЕДСТАВНИШТВО БУДВА**МИНЕРАЛНА ВОДА, СОКОВИ****ПИЈАЧА ДРУГИХ ПРОИЗВОЂАЧА**

ПРОДАЈНИ ЦЕНТАР УЛАСТИВИ ГРБАЉСКОЈ

ТЕЛ. 51-297

ТЕЛ. ФАКС 52-518

ДИСКОНТУБУДВИ, ЦДСПОДКОШЉУН

ТЕЛ. 52-378

**Villa BALKAN
Stari grad**

SVE VRSTE
UGOSTITELJSKIH
USLUGA
PO NAJPOVOLJNIJIM
CIJENAMA

P.R. "NATTRICK"

Telefon 086/51-802

СКРИВЕН ПОГЛЕД

Да се не догађа у стварности, била би то добра сцена за надреалистички филм. Овако, није ни за документарац, јер се не би вјеровало...

Село нема поглед на море, а ни у - будућност. Почек од имена његовог, преко камених развалина до ријетких житеља, све асоцира на прошlost. Историјску слику и тишину која ју је прекрила, итекако ремети једна покретна кућа, која би прије пристајала неком надреалистичком филму него кривошијском камењару, којим су се почетком овога вијека кретале царске војске, а његовим крајем, уз неколико тежака које је живот за њега приковао, само јата птица.

Кнежлаз се зове село, у Кривошијама, до њега води уски асфалтни пут који уз планину вијуга од Рисна. Дугачак је дванаест километара и на њему је више рупа него кривина по којима се препознаје. Кућа је на точковима, али - непокретна. Стари расклматани аутобус је без возног реда већ седам лјета, а његови путници никако да набаве карте за бољи живот. Наде, којих је раније и било да ће успиједити прекрцавање у некакав стан какве данас користе људи, су угасле, па се о томе више и не прича. У старом аутобусу за дугих зимских ноћи, а и у пролећним и љетњим поподневним искучivo се прича о прошlosti. Оној витешкој народи кривошијског који је толико пута онеспокојио бечког ћесара, па му и рат објавио и срцем и пушком се супротставио, или и о знатно новијој ка да се потомци врлих устанка раселише по свијetu, када љубав братску и слогу замијенише свакојака отуђења и подвале.

Дом необични, привезан жицом за ријетко дрвеће околно и веће камене

старе међе испод којег је постављен, припада фамилиji Божа Илића. Уз шездесетштогодишњег пензионисаног путара је његови петнаест година млађа супруга Стана и синови Марко и Милован. Аутобус - кућа је паркиран испред рушевина Божове родне куће коју је разнizaо земљотрес априлски седамдесет дечete.

О томе што су му живот и људи учинили за осамнаест година Божо Илић не воли много да прича. Све може, каже, стати у осамнаест простих реченица. Његова фамилиja је тог априлског јутра, када је у помамној игри природе и географија мијењана, била једна од многих чijim су члановима остale главе на ременима прије него што се кућа просула по ливади. Данас је, ваљда, једина на југу Црне Горе која живи у каросерији.

Било их је тог априла осморо: кћерке Цвијета, Ружица, Љубица и Милица су се у међувремену удале. Три свадбе је сиромашни путар направио на голој ледини поред старог аутобуса. И стекао немјерљиво богатство: пажљиве зетове и лијепу унучад. Божова животна прича, имала би сасвим други ток, а ове не би ни било да људи (а ко би други) нешто нису побркали. Илић, стари и млади, срећни што кућа која паде никог не уби, кренули су са обали. Тамо где су одвајкада водили путеви божији и друмови које је градила црно-жута монархија, мислећи да ће овде вјековати. Доље, обалом кретали су се и сријетали они којима је помоћ била потребна и они који су је дијелили. Божо је склонио жену и дјецу у једну трошну бараку и стао у ред за - кредит. Следовао је свакоме коме је кућа отштећена, а његова је пресељена у - успомене. И добио је, као и толики други, нешто тада доста тврдог новца и вредносних хартија које су га успјешno замјењивale.

Обећан му је омањи плац, па је одмах пожурио да купи опеку, жељезо, цемент... Слажући материјал на гомилу, када би слатки умор тијела одгноио којим пивом, а поглед пустио низ лучину, видио је кућицу са црвеним крвом у којој спавају његови малишани на новим креветима. Сваке ноћи док је радио уочио би по неки нови детаљ: црвени под од префарбане смрче, топлу пећ у средини, око ње насијана дјечја лица и захвални поглед Станин.

Но све што је лијепо, па и снови, траје kratko. Умјестo плаца, почeli су да дијеле - обећања. У почетку су стизала готово свакодневно, па онда нејdeљno. Божо није губио наду, ни кад су га једном мјесечно у Рисну и Котору ујverавали да ћe то парче земље за кућицу његову бити нађено. Но, пошто је рђа појела гвожђе, опеку расточила шалитра, а цимenat постао камен, Бо-

ПРИЧЕ С ДРУГОГ КОЛОСЈЕКА

ПИШЕ: Саво Греговић

вије снијег и огласе се шакали не крећe на пут. Он је риједак дјечак данас који не прати фудбалске и кошаркашке утакмице, не зна за Бајагу, никада није чуо за фудбал на плажи и Наоми Кембел, а од свих корака зна само за онај који његови вршњаци не упражњавају: трком низбрdo и журно узастрану. Марко је надничар: помаже коме затреба по околним селима, највише старцима и старицама који су и најбољи овдје. Божова пензија од 500 динара брзо се претвори у брашно, шећер, со, рjeћe комад меса. И Стану и њеног чovјeka је болијest опхрvala, па нијесу ни за какве работе на вртачама где је отето мало земљe од камена.

Оно чega има код Илића поголемо су - папiri. Дио аутобusa је пун фасцикла у којима је повељика преписка коју је Божо Илић водио с мјесном заједницом, општином, републиком... Молбе, жалбе, одговори, притужбе, обећања... Нема важnije личности у Црној Гори и онда и сада, која није упозната с невољама ове породице. Али, круг је остао затворен. А стан из којега иселише Илићe, још је пракzan.

Дјевојке се удаše, срећu ухватише, спасише се, мирно ћe Божо. Ми остале смо купили карте за пакao. Не знам само како ћe нас тамо примити, јер све ми се чини да имамо мало душe.

И стари Божо је заборавио на људе око себе, нарочито оне на обали, и остале који га уселише у аутобus у којему ћe, вјерујe, дочекати нови вијek и трећi mileniјum. И многе друге. Не занимају га ни расправе ни ујdурme o којимa у држavi своjoj tek понешto чујe. Okrenut јe временima прошlim, Кнежlazu u kojemu јe царевina на mir склапала с његовим прецима, каменим кућама којих је било тада i за убогe, доброчiniteljima народним који су у пjeсmu ушли. Чита о томе још понешто, више преслаже по глави и папirima то вријeme, и тражи, можда, одговор на питањe зашто њемu и фамилиji bi одređeno da живe паси живot. На Кнежlazu историjskom s којeg погледa на срећu nemam.

РАДИО БУДВА
98,7 и 106,0
МЕГАХЕРЦА

НАЈАВЉУЈЕМО:

ФЕСТИВАЛ МЕДИТЕРАНСКЕ ПЈЕСМЕ „БУДВА '97.“

ДОЛАЗИ И АЛ БАНО

На овогодишњем Медитеранском музичком фестивалу „Будва '97.“ који ће се одржати од 20. до 22. јуна, у организацији „Комуне“ из Београда, публици ће бити представљене 32 нове композиције. Након завршетка такмичарског дијела фестивала наступиће „Бајага и инструктори“, а друге вечери гостоваће у Будви популарни италијански пјевач Ал Бано. Док жири посљедње вечери буде одлучивао о побједнику, биће организована модна ревија неког од познатих италијанских креатора.

Прве вечери, како је одлучио Умјетнички савјет фестивала, гледаоци ће моћи да чују сљедећих 16 композиција: „Остани“ - аутори Раде Радivojević и Радмила Мудрић, „Ех, да сам тебе слушала“ - Александар Милић, Марина Туцаковић, „Албум наше љубави“ - Војкан Борисављевић, Филип Бели, „Барка се љуља“ - Владимира Петричевић, „Галија“ - Мадам Пијано и Сандра, „Љубав велика као море“ - Слободан Ковачевић, „У соби 203“ - Здравко Ђурановић, Александар Саша Ераковић, „Нека звона звоне“ - Тончи Петровић, „Которски оријинали“ - Зоран Пророчић, С. Борое и Ј. Мартиновић, „Коло“ - Виолета Василева, Драган Ристић, „Море“ - Јан Плестњак, „Песма о мору“ - Небојша Марковић, „Девојка с плаже“ - Петар Стојановић, „Плави анђеле“ - Лео Ђокија, Златко Јововић, „Зашто не волим пролеће“ - Зоран Дашић, „Песма капетана дуге пловидбе“ - Драган Марковић-Варга.

Друге полуфиналне вечери, која се организује под називом „Вече љетњих пјесама“, такође ће бити изведен 16 композиција: „За утеху“ - Леонтина Вукомановић, „Теби која си ме вољела“ - Горан Пејовић-Гула, „Помоли се за мене“ - М. Серхатлић, В. Богићевић, Славица Самарџић, „Загри ми“ - Миленко Павловић-Милер, „Карнавал“ - Драган Митрић, Дејан Џукић, „Без љубави све празно је“ - Саша Таминџић, Сања Велимировић, „Ја чиним све“ - Зоран Попов и Весна Попов, „Једном“ - С. Васић, Б. Крстјанић-Јовановић, З. Миленковић и Ј. Николић, „Само једну сам волио“ - Игор Ставровић, Јован Николић, „Праштамо“ - Игор Цветковски, Огњен Неделковски, „Наша љубав“ - Мишко Таминџић, Златко Јововић, „Дневник једне љубави“ Александар Радуловић и Марина Туцаковић, „Север и југ“ - Жарко Себић, „Словенска егоантитеза“ - Жељко Савић, „Иди код зубара“ - Иван Чолић, Драгиша Савитовић, „Мода од лабуда“ - Мирко Вукомановић и Милан Бојанић.

ЈУ СПОМЕН ДОМ „ЦРВЕНА КОМУНА“

ИЗЛОЖБЕ И КОНЦЕРТИ

Јавна установа Спомен дом „Црвена комуна“ утврдила је програм културних забава за предстојеће љето. По ријечима Бранке Павловић, директора „Црвене комуне“, у оквиру ликовних програма у галерији „Марко К. Гргетовић“ планиране су сљедеће изложбе: Светислав Шљукић, слике, Бранко Павић, графике, Коста Богдановић, скулптуре и пртежи, Екатарина Милићевић, слике, „Нова фигурација“ ауторска изложба у избору ликовног критичара Светлане Младеновић, Слободан Кнежевић-Аби, Божо Плазнић и Вишња Петровић, групна изложба, Мики Зејми, слике, Оливера Марић, слике, Балша Рајчевић, слике и Томислав Петровић, слике.

У оквиру музичког програма предвиђеног за ово љето наступиће сљедећи умјетници: Дуња Симић, сопран, и Љубица Грушић клавир, Владимира Бочкарјов, клавир, Игор Перазић, виолончело и Гордана Марјановић, клавир, хор „Станко Драгојевић“ из Подгорице, Михаил Трушничкин, клавир, Ведрана Ковач, клавир, Радош Малицан и Данијел Џеровић, дуо

гитара, хор „Артис“ из Београда, Градска музика из Будве и Женска вокална група „Хармонија“, Милица Вицковић, клавир, Дејан Младеновић, виола, и А. Шандров, клавир, Драгана Петковић, клавир, и Светлана Ристић, флаута,

КУЛТУРНО ЉЕТО '97.

ПРОГРАМ ФЕСТИВАЛА ГРАД-ТЕАТАР

ВИСОКИ КВАЛИТЕТ

Савјет Фестивала „Град театар“ на сједници одржаној 12. јуна којој су присуствовали: Мило Ђукановић, предсједник Савјета и чланови: Светозар Маровић, Бранислава Љијешевић, Горан Ракочевић, Жарко Миковић, Веселин Радуновић, Драгица Томас, Веселин Бабић, Светозар Радуловић, Радомир Уљаревић, Никола Гвозденовић и Зоран Јоцовић, је усвојио дефинитиван програм XI Фестивала са предвиђеним финансијским планом у износу од 2.960.000 динара. Фестивал ће бити отворен 1. јула и трајаће до 20. августа, а његов оговодиšни мото је „Кад се Титанија пробуди“.

Представљајући програм овогодишњег Фестивала, Бранислава Љијешевић је истакла његов изузетно висок естетски ниво, чemu свакако доприносе гостовања значајних умјетника из иностранства и са простора бивше Југославије. Никола Гвозденовић је указао на један, по његовом мишљењу, озбиљан недостатак Фестивала, а то је инсистирање организатора на етаблираним вриједностима што, на извјестан начин, one-mogućava pojavljivanje istraživača i eksperimenta bez čega nema kvaliteta u umjetnosti. Светозар Маровић је подржao програм XI Фестивала, наглашавајући потребу за широм комуникацијом „Града театра“ са људима који преко љета бораве у Будви. „Град театар“ би, рекао је Маровић, требало да успостави дубљу сарадњу са Академијом на Цетињу и да остане отворен према новим идејама и утицајима. Предсједник Савјета Фестивала Мило Ђукановић је изразио задовољство естетским квалитетом програма који потврдује вриједности добија изван Црне Горе и Југославије.

ДРАМСКИ ПРОГРАМ

„Аурум“, кореографија: Нела Антоновић, театар Мимарт, (01. и 03. јул), „Сан љетње ноћи“, Вилијем Шекспир, режија: Никита Миливојевић, Град театар Будва и Народно позориште Подгорица (10. јул), „Главац“, Јарко Себић, „Словенска егоантитеза“ - Жељко Савић, „Иди код зубара“ - Иван Чолић, Драгиша Савитовић, „Мода од лабуда“ - Мирко Вукомановић и Милан Бојанић.

Графија и режија: Соња Вукћевић, Центар за културну деконструкцију Београд (10. јул), „Горски вијенац“, П.П. Његош, режија: Бранислав Мићуновић, Црногорско народно позориште Подгорица (10. јул), „Турнеја“, Горан Марковић, режија: Милан Карадић, Атеље 212 Београд (11. и 12. јул), „Новела од љубави“, С. Копривица, режија: Милан Карадић, Дјечије позориште Подгорица (14. јул), „Весеље од љубави“, С. Копривица, режија: Милан Карадић, Дјечије позориште Подгорица (14. јул), „Путовање за Нант“, Ђуген Кочић, режија: Љубосав Мајера, Народно позориште Сомбор (16. и 17. јул), „Декамерон - дан раније“, А. Глојацки, режија: Јагош Марковић, Град театар Будва (19. и 20. јул), „Квартет“, Хајнер Милер, режија: Теодорос Терзопулос, АТИС театар Атина (22. и 23. јул), „Змијин Свлач“, Слободан Шнајдер, режија: Александар Бил, Шапак, режија: Јерома, Ф.Г. Лорка, режија: Љубослав Мајера, Град театар Будва (14. август), Вече са глумцем: Бата Стојковић, разговор води: Феликс Пашић (14. август), „Черма“, Ф.Г. Лорка, режија: Љубослав Мајера, Град театар Будва (15. 16. 17. и 18. август), „Мрешћење шарана“, А. Поповић, режија: Егон Савин, СНП Нови Сад (19. август).

БАЛЕТСКИ ПРОГРАМ

„Самсон и Далила“, Камиј Сен Санс, режија и кореографија: Лидија Пилипенко, Народно позориште Београд (01. јул), „Пет и пупар, а ја?“, балетска бајка, кореографија и режија: Саша Израеловски, Народно позориште Београд (02. јул), „Љубав чаробница“, Мануел де Фаља, кореографија: Лидија Пилипенко, Народно позориште Београд (02. јул), „Шехерезада“, С. Рахманинов, кореографија и режија: Лидија Пилипенко, Народно позориште Београд (02. јул), „Четири годиња доба“, Виљади, кореографија: Искра Шукарова, Македонски народни театар (14. јул).

НАУЧНИ СКУПОВИ

„Омаж Хајнеру Милеру“, учесници: Теодорос Терзопулос - Грчка, Волфганг Штрој - Њемачка, др Душан Ријак - Југославија, Алла Демидова - Русија и Ненад Прокић - Југославија (23. јул), Друга скупштина југословенског друштва за медитеранско позориште и умјетност (09. август), Округли сто: „Умјетност и отворено друштво“, учесници: Хосе Монлеон - Шпанија, Виторио Еспозито - Италија, Ришар Мартен - Француска, Ерез Битон - Израел и Мария Лайта - Португал (10. август).

ТРГ ПЈЕСНИКА

Поред гостовања значајних књижевних стваралаца из Србије и Црне Горе, по ријечима Радомира Уљаревића, на Тргу пјесника овог љета биће организовани различити тематски сегменти: поводом 150 година од објављивања „Горског вијенаца“ одржаће се скуп „Његаш, наш савременик“, биће ријечи о поезији Стевана Раичковића, док је поводом 20 година од смрти Милоша Ћрњанског предвиђен скуп под називом „Лирика и коментари“. О десет најбољих прошлогодишњих књига говориће критичари у оквиру тематског блока „Антологија на Тргу пјесника“, а планиране су књижевно-теоријске расправе о Медитерану у дјелима Фернана Бродела, Константина Кавафија, Јосифа Бродског, Ивана В. Лалића, Јована Христића, Борислава Пекића и Милорада Павића.

ЛИКОВНИ ПРОГРАМ

Ратко Лалић, слике (01. јул), Добрислав Мрдац, слике (16. јул), перформанс: „Сизифов пут“, Лука Лагатор (19. јул), Стеван Лукетић, слике, скулптуре и видео пројекције (28. јул), Драган Јојић, „Приказ центра света“, пртежи, уља, просторни склопови (09. август), Драган Јојић, „Показ центра света“, перформанс (18. август), Владислав Ђурановић, слике (20. август). (Селектор: Никола Гвозденовић-Гвозд)

МУЗИЧКИ ПРОГРАМ

„Пијанисти са пет звјездица“ - селектори: Ана Котовска: Емануел Стросер, клавир, Париж, (05. јул), Наташа Вељковић, клавир, Беч, (18. јул), Борис Краљевић, клавир, Москва (21. јул), Арбо Валдма, клавир, Келн (04. август), Портрет умјетника: Радмила Смиљанић, сопран, гости: Дуња Симић, сопран, Никола Мијаиловић, баритон (10. август), Омаж Марији Калас: „Мастер Клас“, Теренс Мекнел, режија: Алиса Стојановић, Битеф театар Београд (31. јул 01. август), „Салома“, Оскар Вајлд, режија: Роман Витјук, ЈДП Београд (04. август), „Београдска трилогија“, Биљана Срђановић, режија: Горан Марковић (05. август), „Конте Заиновић“, Владислав Секулић, режија: Радмила Војводић, Град театар Будва (06. и 07. август), „Ја бих да се играм“, Јиржи Стрејда, режија: Маријана Стевановић, Луткарска радионица еколошког покрета Новог Сада - Ластавица, „Мастер Клас“, Теренс Мекнел, режија: Алиса Стојановић, Битеф Театар Београд (12. август), Павел Нерсесјан, клавир, Москва (17. август), Опера „Вива ла мама“, Доницети, редитељ: В. Солдатовић, диригент: Имре Топлак, СНП Нови Сад.

„Црногорска музичка сцена“ - селектор: Маја Поповић: Женски и мјешовити хор Музичке школе Котор, диригент: Стево Ђојанић (04. јул), Камерни оркестар РТВ ЦГ, диригент: Јулио Марич, солиста: Ратимир Мартиновић (08. јул), Медитеранске боје - веће дујета (20. јул) Wonderland, Мико Алексић и група „Wonderland“, продукција Министарства културе РЦГ, Град театра и МВМР Холандија (02. август), Вјера Мирановић - Никић, сопран (13. август).

„Циклус сеза“ - селектор: Мимо Митровић: Омаж Чет Бејкеру - Мимо Митровић, труба (02. август), „Скице са Балкана“, квинтет Стјепка Гута, „Салса и латин музика“, квинтет Јована Мильковића.

ИЗ СТАРИХ БАУДА

ПРИПРЕМИЛА
ЉИЉА ЗЕНОВИЋ

ВЛАДИМИР МОШИН

ПАШТРОВСКИ СПИСАК
ДУШАНОВА ЗАКОНОДАВСТВА
ПРЕМА ЗАГРЕБАЧКОМ РУКОПИСУ

(наставак из прошлог броја)

29. Ако тко прода кому коју ствар недвижиму, а не пита браћу малају, би били је кћели они купит, та купља да је неваљатна. Не само син, него и ћеца њих могу ишћерат, јере ствар темељита и до двадесет и пет годишта сегнати се може. То се разумије кућа, или баштина, или млин који је арђаво удијењено, или посилом купљено.

30. И још рече цар благочестиви: ако сирота зађе у туђу земљу и опет дође до четврдесет годишта, да своје стићи може, а баштина која је остављена на аманет али на залог, али арђаво промијењено, и до сто годишта да је стић може, то се разумије кућа, или баштина, или млин који је арђаво удијењено, или посилом купљено.

31. Прокарадур не може продати ни купити сиромашко ништа докле настане сирац на име чије је метнут, и зато закон заповиједа, да се прокарадури избирају људи душевне, који се боје Бога.

32. Ако који купи роба, ако буде богат, да поврати цијену, што су дали за њега; ако ли буде сиромах, да работа три годишта, послијед да буде слободан.

33. Цар рече: ако који узме што од огња, али од воде, али од плијена што остане; да поврати; ако сакриje, али силом узме и изнађе се, за то да врати само четвртот и да се осуди као (о) и луплеж.

34. Ако којо што украде, знаде се за то, да плати само четвртот; ако ли не узазна се, а те лупеж успомене се својом вољом и поврати, рече: "Опости, сагријешо сем ти, него узми твоје и не прочи ме", дужност је тога чојка скрит га; ако га пак обличи, да пострада као неуздержаник.

35. Који помиче разђеле и притиска туђе, да двоједупло да плати.

36. Цар рече: Ко с мушким верстом блуд учини, да се побије каменима, како законопреступници, изван који има мене дванаест годишта.

37. Суд царски: нико не може цареву ријеч порећи изван самога цара; ни патријарху се не порећи, него сам да је може посудит.

38. Тако рече цар благочестиви: да се не пристоји судит владици, ни архимандриту, ни калуђеру, ни попу суд градски, да се не тиче у суд црковни: људи имају суд градски, а црковни имају митрополите и остале главаре црковне, и оваква првда подобна је и прилична суду и закону црковному.

39. Тако рече закон царски: правда посуђује се да 40 је: послијед тога суда да не има; што је арђаво суђено, прилично је и два три пута поверијут.

40. Свједоке ваља вјеровати који су мудри и душевни: ако лежно сједоче, имају се осудит у тамницу.

41. Зато ваља приће сједоковања црковнијема уводит њих у цркву и испитат и заклет, да сједоче истину: за што један сједок не може се вјерovат на ниједан суд, ако ли ће и властелин бит.

(5)

ТРАГОМ ДОКУМЕНТА ПРОШЛОСТИ
ПРИПРЕМА: Mr МАРКО Ђ. ИВАНОВИЋ

(67)

12. ЛИЈЕШЕВИЋ Стева РИСТО (1894-1917), из Подострога-Добровољац у Краљевој Црногорској војсци-Ловћенци Одред (Мајинска чета-Добровољачки батаљон у Грబљу) 1915-1916. Дошао из Америке 1915. Од Аустро-Угарске интерниран је у логор „Шпањола“-Х.Нови, 15. јануара 1916. у „Шпањоли“ је остао 7-8 мјесеци, осуђен и пребачен у казниону у Грач на издржавање казне, где је и умро, 16. децембра 1917.

Ујверењем Министарства војске и морнарице КЈБ.Д.БР. 13017 Од 12. августа 1931. признаје му се својство добровољца-борца.

Налази се на списку, под бр.1221, за Бококоторски срез, неподмирених добровољаца који су поднијели молбу за додјелу земље до 31. децембра 1933., а којима, према рјешењу министарства пољопривреде КЈ бр. 62276/VIIa од 26. септембра 1935., треба додијелити земљу за економску 1937/38. и дијелом 1938/39. годину. Под истим бројем (1221) налази се на списку добровољаца који су, према рјешењу комисије за ликвидацију аграрне реформе у Петровграду бр. 6852/39, уведени у посјед на дан 30 IX 1939. на припадајуће им компетенције на посједу Колонизационог фонда Министарства пољопривреде у тзв. Панчевачком риту.

Ујверењем Министарства војске и морнарице КЈБ.Д.Бр.27278/32 признато му је својство добровољца-борца. Налази се на списку неподмирених добровољаца, под бр.1281, за Бококоторски срез, који су поднијели молбе за додјелу земље до 31. децембра 1933., а којима, према рјешењу Министарства пољопривреде КЈ бр. 62276/VIIa од 26. септембра 1935., треба додијелити земљу за економску 1937/38. и дијелом 1938/39. годину.

13. МАРКОВИЋ Вука ФИЛИП (1868-1916., из Подострога. Добровољац у Првом свјетском рату. Као ратни добровољац на путу из Америке за ДОМОВИНУ ради учешћа у ослободилачким ратовима, у поморској катастрофи на италијанском броду „Бриндизи“, (ударио одбрамбену мину) у луци Сан Бовани ди Медуа на Албанији, потопљен на Бадње јутро, 24. децембра 1915.

Ујверењем Министарства војске и морнарице Ђ.д.БР. 13693/32 признаје му се својство добровољаца-борца.

Налази се на списку неподмирених добровољаца, под бр. 1233, за Бококоторски срез, који су поднијели молбе за додјелу земље до 31. децембра 1933., а којима, према рјешењу Министарства пољопривреде КЈ бр. 62276/VIIa од 26. септембра 1935., треба додијелити за економску 1937/38. и дијелом 1938/39. годину.

Ујверењем Министарства војске и морнарице Ђ.д.БР.674/32 признаје му се својство добровољаца-борца.

Налази се на списку неподмирених добровољаца, под бр. 1218, за Бококоторски срез, неподмирених добровољаца који су поднијели молбе за додјелу земље до 31. децембра 1933., а којима, према рјешењу Министарства пољопривреде КЈ бр. 62276/VIIa од 26. септембра 1935., треба додијелити за економску 1937/38. и дијелом 1938/39. годину.

Ујверењем Министарства војске и морнарице Ђ.д.БР. 62276/VIIa од 26. септембра 1935., треба додијелити земљу за економску 1937/38. и дијелом 1938/39. годину.

Под истим бројем (1221) налази се на списку добровољаца који су, према рјешењу комисије за ликвидацију аграрне реформе у Петровграду бр. 6852/39, уведени у посјед на дан 30 IX 1939. на припадајуће им компетенције на посједу Колонизационог фонда Министарства пољопривреде у тзв. Панчевачком риту.

У именику добровољаца који су којком изучени за II насеље у Панчевачком риту, води се у записнику под бр. 626/998 од 18. марта 1941.

Жена Јоке је носилац права на земљу у Панчевачком риту.

Предходно је добровољачка земља добијена у општини Бизовац код Осијека.

Наставиће се

1937/38. и дијелом 1938/39. годину. Под истим бројем (1218) налази се на списку добровољаца који су, према рјешењу Комисије за ликвидацију аграрне реформе у Петровграду бр. 6852/39, уведени у посјед на дан 30.X 1939. на припадајуће им компетенције на посједу Колонизационог фонда Министарства пољопривреде у тзв. Панчевачком риту.

Налази се у именику добровољаца који су којком изучени за II насеље у Панчевачком риту, према записнику од 18. марта 1941. под бр. 595/967. Пријловић Анђе је носилац права на земљу за пок. Андрију.

16. РАЦАНОВИЋ Пера ИЛИЈА (1874-1915/6), ИЗ Подострога. Ратни добровољац у Првом свјетском рату. Као добровољац из Америке за домовину ради учешћа у отаџбинским ратовима, у поморској катастрофи италијанског брода „Бриндизи“ (ударио одбрамбену мину) у луци Сан Бовани ди Медуа на Албанији, потопљен на Бадње јутро, 24. децембра 1915. (јануара 1916).

Ујверењем Министарства војске и морнарице КЈБ.Д.Бр.27278/32 признато му је својство добровољаца-борца. Налази се на списку неподмирених добровољаца, под бр.1281, за Бококоторски срез, који су поднијели молбе за додјелу земље до 31. децембра 1933., а којима, према рјешењу Министарства пољопривреде КЈ бр. 62276/VIIa од 26. септембра 1935., треба додијелити земљу за економску 1937/38. и дијелом 1938/39. годину.

Под истим бројем (1221) налази се на списку добровољаца који су, према рјешењу комисије за ликвидацију аграрне реформе у Петровграду бр. 6852/39, уведени у посјед на дан 30 IX 1939. на припадајуће им компетенције на посједу Колонизационог фонда Министарства пољопривреде у тзв. Панчевачком риту.

У именику добровољаца који су којком изучени за II насеље у Панчевачком риту, води се у записнику под бр. 626/998 од 18. марта 1941.

Жена Јоке је носилац права на земљу у Панчевачком риту. Предходно је добровољачка земља добијена у општини Бизовац код Осијека.

Наставиће се

ВОЛИМ РОСУ

Године књижевне младости: Миодраг Павловић (десно) и Бошко Ђојић (лево) у Југославији.

видеће касне вечери у Клубу књижевника, већ зато што је његово Јонашење било крајње саможиво, испуњено само собом, најарфемисано лажним парфемом штобожње уљу-дносни која ми је одмах замислица на доминој бијели лук Јапаначкој примишљивима умјеснијо штобожњем росом која само што му није катајала из осмијеха.

Ово што сам записао о Килибарди једно је искуство на које сам и онда, и сада, на дистанци од гвадесетак година, остао равнодушен. Ако и данас, на чаршијској брзини нор-мираху Јапаначких вриједности без покрића Килибарда све више ћуби, што је само због што је је он човјек без идентичних вриједности, који воли приходе и власи, а не зна да све подлеже избору времена, а не располагању икој или ичеха.

10. јуна 1997. године. Роса може све што човјек хоће. Она је сликовити и слојевити, симболична. Сваки њен слој је најмање једна остварена мотивност човјека и онда када ћадне и заистаки преко влатији праве или преко нечиеје косе (не она дучине већа која мајом има идентичност!) када са мјесецима

Мислим да сам Ц. срео баш у вријеме када је безмјерје њених еротских вриједности било у фиксној срдносности с росом. Још знали смо се на журку код њене тојаџине првијатије. „Имајте ли име?“, утицаја сам је тојаџин овлаши, на што се она осмијехнула и рекла: „Имам“. Та утицаја је и јешица штреба да користије је су она од необичне важности и за јешице и за поезију. Пјесницима ће помоћи да схватаје до краја колики је утицај росе на структуре њихове поезије и на вриједности њених Јорука.

На граници њеној безмјерја утицајала је роса у славној

књизи „Хазарски речник“ Милорада Павића. Та књига је свајаје росе која се назирала још у првој Павићевој књизи „Палим-сестији“, коју је Давичо духовито назвао „Оѓалим-штас-систији!“ Роса је, dakle, једна од Павићевих суштина: укидање човјекове саме, јединствено постоења.

(...) Понијети инерцијом сјећања не ћоричем поштребу да је онекад завирим у дане своје књижевне младости, у оно што је у њој невидљиво, непостојеће, неизвјесно, што је индивидуално и нейоновољиво, што је коначни вишак. Понекада утицајем да ће га овојајије оштрецијем одмах истијеји, па се из зоне сагашњости живљења враћам у сјећања, из сагашњости у првоштави као честујући иницијацији. Моје прве књиге „Браћа према браћи“, „Грешни бокор“, „Бој међу чокотима“ то некадашње трансформације, или бар појкушавају, у сагашње, универзално. Тих седамдесетак година грујовао сам са Миодрагом Павловићем, једним од корифеја наше новије, модерне поезије, уз Оскура Давича и Васку Поту; из тиха десетак и више година грујовања остајало је мноштво битних, субјективних детаља у којима и данас могу да пронађем пајај ајсолујш, што се сада.

Пријадаји орфејско

ОД ВРТИЋА ДО ИНДЕКСА

Александар Вуковић, Радмила Миховић, Даница Митровић, Ивана Перовић, Драгана Парашић, Маријана Ђурашевић и Небојша Јановић

ОШ „СТЕФАН МИТРОВ ЉУБИША“**УСПЈЕШНИМА У ЧАСТ**

У Основној школи „Стефан Митров Љубиши“ бјуна уприличена је пригодна свечаност: Наставничко вијеће школе је у генерацији од 207 ученика који су завршили осми разред похвалило и наградило седам добитника дипломе „Луч“а“, 47 ученика који су одличним успехом завршили осми разред, четири ученика који су освојили прво мјесто и два ученика који су освојили друго мјесто на 34. Смотри техничког стваралаштва младих Црне Горе, три ученика који су на Регионалном такмичењу „Науку младима“ освојили прво, друго и треће мјесто из географије, три ученика који су освојили прво, друго и треће мјесто на Општинском такмичењу из енглеског језика и два ученика који су освојили прво и друго мјесто на Општинском такмичењу рецитатора.

Обраћајући се присутним ученицима, родитељима и наставницима, директорица школе Биљана Вукчевић је рекла: - Драга наша паметна деце, овакве резултате постижу они који природни дар оплемене радом. Жељели бисмо да у сваком тешком временима пронађете себе, одредите свој пут, будете у складу са собом и својим способностима, и тако учините себе срећним, а родитеље, учитеље и наставнике поносним на сваја дјела. Док ви будете стасавали, надам се да ће праве вриједности наћи своје мјесто, па ће те ви снагом свога знања стећи најсилнију моћ и благост воја и најзначајније преимућство.

Носиоци дипломе „Луч“ су: Драгана Парашић, Маријана Ђурашевић, Небојша Јановић, Даница Митровић, Александар Вуковић, Радмила Миховић и Ивана Перовић.

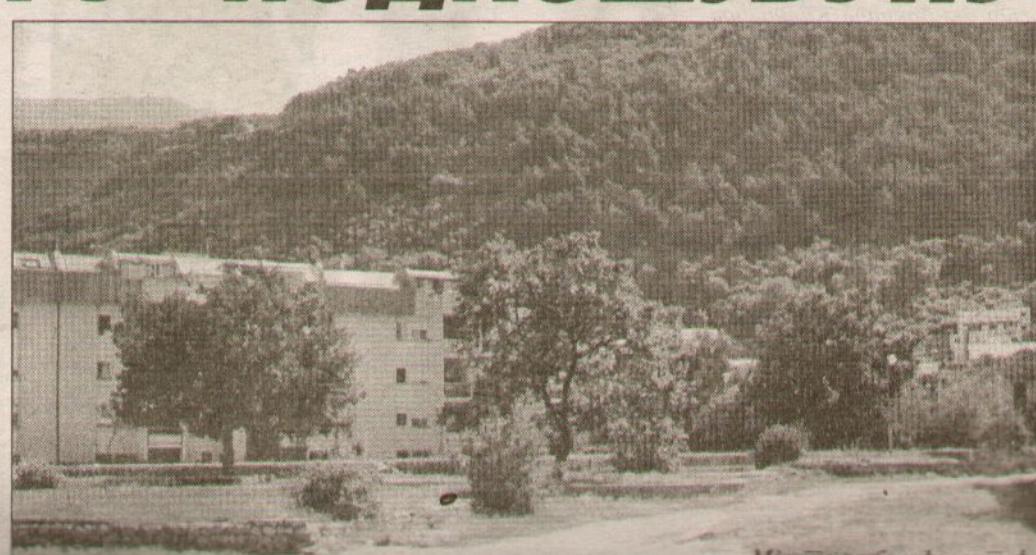
Д. Радуловић

СРЕДЊА ШКОЛА „ДАНИЛО КИШ“:**СЕДАМ ЛУЧОНОША****ОШ „МИРКО СРЗЕНТИЋ“****ОСАМ ОДЛИЧНИХ****ИНИЦИЈАТИВЕ****ВРТИЋ У ПОДКОШЉУНУ**

Ако се реализује иницијатива Мјесне заједнице Будва II почетком јула би требало да почне изградња дјечјег вртића у Подкошљуну на простору између „Авалине“ зграде и зграде „Солидарности“. Дата је сагласност на идејно решење и у току је израда главног пројекта новог дјечјег вртића.

- Ми смо предложили Општини да се на подручју наше мјесне заједнице у Подкошљуну гради вртић, а нашли смо и повољног извођача радова. То је приватно предузеће „Bodisco company“ које би овај објекат изградило компензацијом, односно по основу ослобађања од комуналних предвиђених за друге објекте, с тим што је ово предузеће спремно да учествује и на лicitацији и понуди најповољније услове - каже Рако Радоњић, предсједник Мјесне заједнице Будва II и истиче да на основу договора у Општини очекује да ће до јула првих праznika бити постављен камен темељац новог вртића у Подкошљуну.

Пројекат новог вртића се ради у Заводу за изградњу „Будва“ и на њему је посебно ангажована архитекта Споменка Зеновић. Предвиђено је да у вртићу буде мјеста за 100 дјеца, у четири групе, са свим потребним садржајима: кухиња, трпезарија, боравак, санитарије, праоница веша... све на нето 529 квадрата. На спрату (нето 285 квадрата) биће јаслице за 30 дјеца, такође са свим потребним садржајима, затим боксом за изолацију и млиjeчном кухињом. В. М. Ц.

Мјесец за будући вртић

УСПЈЕСИ : ТРЕЋА ХАРМОНИКА ИЗ БУДВЕ

На савезному такмичењу „Дани хармонике“, одржаном од 21. до 24. маја у Сmederevu, ученица Музичке школе из Будве Снежана Бајчeta (преткатегорија хармоника - класа наставнице Јильане Поповић) освојила је треће мјесто са 78 бодова.

- Ученица наше школе је наступила у конкурсији од 25 такмичара из свој категорији, извела је „Сонатину“ од Саљутринске и композицију Војке Терзић „Два пајаца“, освојивши својом интерпретацијом треће мјесто. Ово је значајан успјех Снежане Бајчeta, која је за годину дана учења завршила први и други разред хармонике, рекла нам је

наставница Јильана Поповић и додала - Из године у годину повећава се интересовање дјеце за свирање на хармоници, а класа за сада броји 15 редовних ученика.

НАГРАЂЕНИ РАДОВИ**НЕПРАВДА**

Добио ми јаша кеџа,
Стварно није фер,
Цршао ми јуче зеца,
А исјао кер.

Ал' ни мама није бола,
Добила је гва.
Ог сага ћу све задаћке,
Сам да радим ја.

Јер на крају још ће бишти,
Да сам можда ја
Крив што јаша доби кеџа,
А и мама гва.

Милица Копања
IV, ОШ „Мирко Срзентић“

(Друга награда на конкурсу дјечјих радова „Цетињу с љубављу“
- ментор: наставник Нада Ђедовић)

САВЕЗНА СМОТРА „ШТА ЗНАШ О САОБРАЋАЈУ“

БИЦИКЛИСТИ НА ОКУПУ

Овогодишња Савезна смотра ученика основних школа „шта знаш о саобраћају“, у организацији Ауто-мото савеза Југославије, одржана је у нашем граду 6. и 7. јуна. Смотру је отворио помоћник министра просвјете и науке у Влади Црне Горе др Павле Газивода, а у име општине

присуствује поздравио Вукашин Марковић, секретар СО Будва. Добро дошли ученици смотре пожељели су ученици Основне школе „Стефан Митров Љубиши“ и чланови ОКУД „Кањаш“.

На такмичењу је учествовало 16 дјевојчица и дјечака од 12 до 15 година (по осам

најбољих из Србије и Црне Горе) који су се пласманом на републичким такмичењима квалификовали за учешће на савезнoj смотри. Ученици су се надметали у три дисциплине: познавање саобраћајних прописа - тестови, практично понашање у саобраћају - градска возња, и испит спретности - возња на полигону.

Прво, друго и треће мјесто освојили су: Младен Колковић из Београда, Ђојан Милосављевић из Врњачке Бање и Јелена Марјановић из Пожаревца, јимаје предсједник Југословенског савјета за безбедност Милисав Парезановић уручio пехаре, док су остали учесници смотре од Блажка Стојановића, генералног секретара АМСЈ, добили дипломе.

Крајем септембра у холандском граду Ден Бушу, у организацији Међународног савјета за туризам (АИТ), одржана је Европска смотра младих у познавању саобраћаја, на којој ће наступити репрезентација Ауто-мото савеза Југославије у саставу: Иван Тодоровић (Зајечар), Милан Вељовић (Трстеник), Дарко Димитријевић (Пожаревац), Јелена Јанковић (Зајечар) и Анаста Маринковић (Херцег Нови).

ИЗ СТРУЧНОГ УГЛА

КРЕЉ - ОПАСНОСТ КОЈА ПРИЈЕТИ

ЛАЈМСКА БОЛЕСТ

Прије неколико дана са плаже Могрен дошло ми је дајете са мајком, јако узне- миленом јер је покушала свим средствима (бензином, алкохолом, чупајући) да са коже леђа одстрањује два велика крпеља која су остала чврсто пришијена за кожу дјетета. Значи, стигло је и код нас. До сада смо у претходном петогодишњем периоду имали неколико десетина дјеце којима смо одстрањивали крпеље, али су сва била из унутрашњости или наша дјеца која су боравила ван Будве у крајевима где има више домаћих животиња. Крпељ који је носилац заразе паразитира на животињама, па је вјероватно на плажу Могрен стигао преко бројних паса који се ту сунчaju са својим власницима. Могуће је да крпељ миграра у пјесак и тако се залијепи за кожу недужних купача.

Одстранити крпељ није тешко, то тачно знамо и постоји децидна препорука за то, али је проблем што он у

Сви органи човјека могу бити захваћени запаљенским процесом, кожа зглобова, срце, нервни систем, jetra, мозак.

Срећна је околност да не оболе сви, јер се сматра да је само око 50% крпеља инфицирано спирохетом. С друге стране, болест може бити блага или и веома тешка са веома великим промјенама на захваћеним органима.

Болест коју крпељ преноси може се нажалост јавити брзо након неколико дана или и након неколико година. Недавно објављена серија Војно медицинске академије из Београда показује да је један оболели добио тешку упалу мозга 10 година након убода крпеља, док је осталих 21 прве знаке бо-

жи, најчешће се поjavљује синдром сличан инфлуенци: температура, болови у зглобовима, главобоља, повраћање, укочен врат.

Уз карактеристичан мигрирајући еритем у високом проценту, преко 50% јављају се парезе фацијалиса, срчане аритмије, замор, поспаност.

У Европи се скоро редовно јавља запаљење срчане кесе (перикардитис), касније се могу јавити срчане армитмије и блок у срчаном проводном систему.

Најтеже су промјене, испак, на нервном систему и јављају се доста касно - обично годину дана по предлежаној првој фази. Јавља се такозвани синдром хроничног оштећења нервног система: хронични упадни процес на мозгу, деменција, спастичан или атаксичан ход, неки болесници губе памћење или имају измијењено понашање.

Наведене чињенице говоре о једној веома тешкој и непредвидivoj болести која захтијева низ мјера и предносторожности да до ње не дође. Сама чињеница да су се крпељи појавили и тамо где је домаћих животиња веома мало упућује на опрез. Основна ствар је спријечити могућност да се крпељ "залијепи" на кожу, где он својом рилицом убада дубоко и сице крв исто времено у контакту са крвљу долази до размножавања борелија. Данас се тачно зна да је вријеме које је потребно за почетак размножавања спирохете око 24 сата. Значи, веома је битно одстранити паразита прије него што прође 24 сата, односно одмах.

Поступак одстрањења није једноставан, јер се крпељ чврсто припије у кожу и не помажу ни бензин ни етар ни алкохол, чак ни покушај спаљивања. Скидањем крпеља морају се бавити искуљчијво стручна лица. При насиљном скидању крпеља обично у кожи остане ције-

ла глава паразита што увећава опасност од развоја инфекције. Друга веома значајна чињеница је да нема сврхе чекати болест и компликованим серолошким претрагама доказивати да ли је болест у теку. Увијек треба одмах дати антибиотик ако је крпељ био на кожи дуже од 24 сата, а и ма-

ње ако се на мјесту убода појави рано црвенило. Оно што раније нијесмо знали а сада је извјесно антибиотици се морају давати дуго шест до осам седмица. Срећна је околност да је изазивач болести осјетљив на нека цефалоспорине, еритромицин а често и на пеницилин и тетрациклине.

Др Тадија Николић

СТОМАТОЛОГ УПОЗОРАВА

КВАР ЗУБА И ПОСЉЕДИЦЕ

Квар зуба спада међу најчешћа човјекова оболења, зна да доведе до многих поремећаја у организму и угрожава здравље врло великог броја лица. Због квара зуба смањује се способност жвакања, а несажвакана и недовољно пљувачком поквашена храна досpiјева у желудац, где долази до стварања катара желудаца и цијева и до рђаве асимилације хране. Кварни зуби онемогућавају правилну хигијену уста и збу, па се у њима задржавају остатци хране која се распада. Све ово дјелује штетно, било већ у самим зубима, било код се храни прогута и досpiје у желудац. Кварни зуби имају оштре ивице које иритирају околну меку ткиву - десни, језик, образе - па доводе до њиховог оболења, а може доћи и до канцерозних стања.

Поводом каријеса у пулпу (зубу срж) бивају отворена врата бактеријској инвазији организма са разним патогеним могућностима: акутна и хронична гнојења у близој и даљој окolini квартног зуба. Као послеци тих гнојних процеса долази до стварања секундарних оболења на кожи, у очима, сруци, плућима, бубрезима и зглобовима. Бол који је чести пратилац квара зуба и његових компликација, ремети психичку равнотежу, онемогућава нормалну исхрану, смањује радну способност, а код дјеце утичу негативно и на умни развој. Каријесом оштећени или уништени зуби, или због квара извађени зуби, кваре изглед лица, онемогућавају правилан изговор, доводе до осјећања магије вриједности. Код дјеце због каријеса превремено извађени зуби доводе до недовољног и неправилног развоја и разних ортопедских аномалија ткивица.

Каменац напада млијечне и сталне зубе, па зато треба приступити његовом лијечењу без обзира на узраст. Нарочито је јасно изражено јаче активирање каријеса између пет и осам година, затим између 15 и 20 и, најзад, око 45-50. година.

Један болестан зуб може да буде жариште за друге болести и све док се не одстрани бидеју узалудно њихово лијечење, као на пример, ендокардитис, акутни и субакутни реуматизам, вид, синузитис. Појава квара код дјеце осим наслеђних фактора, настаје и као послеци неправилне исхране. Потребно је избегавати давање слаткиша дјеци, а посебно пред спавање. Највећим кривцем за настајање каријеса сматра се велико узимање угљених хидрата (грис, кекс, чоколада, шећер, бомбоне и колачи) затим бијели хљеб и мекана храна. Пошто је дјецу тешко навести да се одрекну од слаткиш, треба га замјењивати природним шећерима (природни мед, суве шљиве, суве смокве, суво грожђе, урме, крушке) јер природни шећери садрже минералне материје и витамине који учествују у изградњи зубног ткива.

Процент каријеса код дјеце од 7 до 14 година у нашој општини је још увијек забринjavajući, јер износи 87%. Родитељи би требали да доводе дјецу код љекара већ код појаве највећег квара зуба.

Тада би интервенција била сасвим безбедна и дијете би стекло повјерење у зубног лекара па би касније и болније интервенције лакше подносило.

Др Милош Марковић

КУЋНИ ЉУБИМЦИ

Љекар је ту да лијечи послецине невоље која може да се деси. Да ли као друштво можемо помоћи да до тога не дође. Тешко. Наши кућни љубимци постали су дио наше живота. Невоља је само што недужни могу бити жртве. Уз домаће псе које готово редовно срећемо на плажама, огроман број паса лутаца неконтролисано се множи на све стране и може бити носилац не само опасног крпеља него и других тешких болести као што је ехинококус или бјеснило. Упозорење долази са свих страна крпеља је све више, веома су отпорни и нема могућности систематичног уништавања.

Зато проверите вашег пса, да ли је вакцинисан, да ли је чист и да ли има крпеље. А проверите и себе на повратку са плаже или природе. Било је случајева да смо налазили крпеље у који и 10 дана након убода. Чак су толико маскирани да личе на младеже.

До сада смо имали бројне сусрете са залијепљеним крпељима, али на нашем подручју још нисмо имали оболелих. Нажалост инкубација може бити јако дуга па се не смијемо много хвалити.

Остаје правило, опрез са животињама. Увијек се јавите љекару (који то зна) да одстрани крпеља. Увијек захтијевати терапију ако је прошло више од 24 сата од једа.

високом проценту носи опасну спирохету Boreliu burgdorferi како се зове и која изазива системско инфективно оболење из групе зооноза. То значи да спирохета живи у организму животиње а болест изазива само код човјека.

Заражени крпељ је пренононик и извор инфекције.

Лести испољило након 3 дана до 12 мјесеци.

Први опасан знак који се појављује на мјесту уједа крпеља је црвенило које се може појавити након неколико дана и оно увијек указује на опасност од инфекције. Уз то црвенило које може да се појави и на свим другим мјестима на ко-

КУТАК ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ

ЗАШТИТА СМОКВЕ, БАДЕМА И АКТИНИДИЈЕ

Влада мишљење да су смоква, бадем и актинидија отпорне и да их не треба штитити од болести и штеточина. Када наведемо болести и штеточине које их нападају, смањују приносе и дуговjeчност воћака оповргнућемо такво мишљење.

Болести смокве:

Пјегавост лишића смокве - Гљивица напада лишиће на коме се појављују мрље неправилног облика, које захватају највећи дио листа. На таквом листу пропада ткиво и лист најчешће отпада. У кишним годинама настају знатне штете. Болест се спречава прскањем (појавом првих пјега на листу сомотастог изгледа) бакарним препаратима или органским фунгицидима сваких 15 дана у зависности да ли има падавина или не.

Рђа смокве - Патоген напада лишиће на чијем наличју се примјеђују пјеге mrконаранџасте боје, величине 1 mm. У кишовитим годинама и влажном подручју може изазвати дјелимично или потпuno отпадање лишића. Сузбија се као и пјегавост лишића смокве.

Мозаик смокве - Ово је вирусно оболење које се манифестира на листу у виду свијетлих зона које касније најчешће потамне. Оболјели плодови су без укуса и ражно отпадају. Болест се спречава садњом здравог и контроверланог садњог материјала и уништавањем корова и штеточина.

Од штеточина смокве наводимо сљедеће:

Смоквина штитаста виш - Понекад изазивају велике штете сишући сокове, тако да долази до сушења појединачних грана или цијеле воћке. Штитови су са воштаним сивим до смеђим штитом, величине 3 do 5 mm. Ларве се појављују у прољеће. Сузбија се средствима за зимско прскање галпаром, галмином и др. и при појави ларви (мај-јун) и касније до појаве воштане превлаче користи ултрарад 40 WP, лебајци ЕЦ-50 и друге одговарајуће инсектициде.

Смоквина бува - Прави штете на лишићу и зеленим плодовима. Сузбија се прскањем фолиматом, басудином 40, имиданом и др.

Смоквин мольац - Ларва изгриза лишиће младих воћака и запреда их паучинастом мрежом. Сузбија се басудином 40, димекроном 20 и другим инсектицидима.

Болести и штеточине бадема:

Бадем је врло осјетљив на гљивичне болести. Напада гљивчастост листа од које су угрожени лишиће, младари и плодови. При јачем нападу долази до потпуне дефолијације, савијања младара и отпадања плодова. Сузбија се јесењим и раним пролетњим прскањем бакарним препаратима, а пред кретање вегетације прскањем бакарним и спаљивајућим токсичним токсинима.

Шупљиковост листа бадема - Напада листове, плодове и гранчице. На лишићу се стварају рупице, а на гранчицама ране. Сузбија се као и гљивчастост листа.

Сушење грана и стабла бадема - Гљивица улази у ткиво приликом ломљења гранчица, резидбе, града и других повреда. Гране се суше, некад и цијело стабло, а плодови се мумифицирају. Сузбија се скидањем и спаљивањем сувих дјелова и мумифицираних плодова и јесењим и пролетњим прскањем бакарним средствима.

Од штеточина бадем нападају лисне ваши које се сузбијају као и код других врста воћака. Дудова штитаста виш сада се намножи суши поједине гране. Сузбија се као и друге штитасте ваши о којима је било ријечи.

Бресквин смотавац - Гусјеница се убаци у младаре када порасту око 10 cm, такви младари се суше. Сузбија се прскањем бадема системичним инсектицидима (системин и сл.) и инсектицидима са контактним дејством (имидан, фенинтротион и др.).

Треба навести да су наведене болести и штеточине које нападају бадем, нападају и брескву, па се на исти начин може заштитити и брескву.

Болести и штеточине актинидије:

Од гљ

СПОРТ**ИЗМЕЂУ
ДВА
БРОЈА**

Боћање, Савезна лига
Будва-Нови Београд 14:2, Будва-Брђанин 8:8, Будва-Земун 12:4, Будва-Казара 10:6.

Фудбал, Друга савезна лига - Запад
Полимље-Могрен 1:0 (Могрен је на крају првенства освојио 14. место и остао у лиги)

Фудбал, Црногорска "Зетатранс" лига
Петровац-Ибар 0:1, Зета-Петровац 1:0 (Петровац је на крају првенства освојио 14. место и испао из лиге)

**НАЈАВЉУЈЕМО
МЕЂУНАРОДНА
ЈЕДРИЛИЧАРСКА
РЕГАТА У БУДВИ**

Будва ће од 25. до 29. јуна бити домаћин међународне једриличарске регате Монте-негро yacht cup - Будва '97 која се по други пут организује у нашем граду. Такмичење ће се одвијати на отвореном мору јужно од Старог града у класама оптимист, ласер радила и ласер стандард.

Организатори ове међународне регате су Општина Будва, Једриличарски савез Црне Горе и Јавно предузеће за управљање морским дромом Црне Горе. Планирано је и организовање окружног стола на тему Спортско једрење и научни турizam - садашње стање и перспективе у Републици Црној Гори.

ОДЛУКОМ МЕЂУНАРОДНЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ ЗА СПОРТСКИ РИБОЛОВ НА МОРУ

**ЕВРОПСКИ СПОРТСКИ
РИБОЛОВЦИ
У БУДВИ 1998.**

Савез за подводне активности и спортски риболов на мору Југославије је поново члан Међународне федерације за спортски риболов на мору - одлучено је на конгресу ФИПС-М крајем маја у Луксембургу, па ће тако наши најбољи спортски риболовци на мору већ ове године имати прилику да своје високе квалитетете докажу на европским и светским првенствима. На конгрес је одлучено и да се крајем септембра 1998. године у Будви одржи европско првенство у спортском риболову и дисциплинама комбиновано и са бродом.

- Велика је част и обавеза што смо добили организацију европског првенства које ће окупити најбоље спортске риболовце на мору са старог континента, и већ би требало почети са припремама за ову манифестацију која осим спорктског значаја, доста значи и за туристичку и поморску привреду - каже Радомир Вукићевић, предсједник Савеза за подводне активности и спортски риболов на мору Југославије, посебно истичући да се надају подршици поморске и туристичке привреде и ресорних министарстава.

Савез за подводне активности и спортски риболов на мору Југославије окупља 1620 чланова (од чега 160 из Србије), регистрован је код Савезног министарства правде, и, по ријечима предсједника Вукићевића нема никаквог основа да се оспорава легитимитет овог савеза.

- Наш савез апелује да се сви спортски риболовци на мору укључе у Савез за подводне активности и спортски риболов на мору како би могли да учествују на предстојећим такмичењима, како општинским, републичким и савезним тако и међународним - рекао је Радомир Вукићевић, надајући се да ће се наћи други извори представа за учешће риболоваца на међународним такмичењима, јер су средства Савеза за то недовољна.

B.M.C.

ПОБЈЕДА И ПОРАЗ

На овогодишњој великој светској манифестацији спорта и рекреацији „Дан изазова“ Будва је наступила у домаћој и међународној конкуренцији. У категорији градова до 20 хиљада становника Будва је са 10.721 учесником и процентом 59,95% било боље од градова Клонеса (Ирска) и Ситом Одрзански (Пољска), а у домаћој конкуренцији Димитровград (процент 85,53%) је било успешнији од Будве.

RESTORAN "GRBALJ"

Trg Sunca bb Budva Tel. 41-564, 51-344, 52-300

**SVI DOMAĆI SPECIJALITETI,
KASTRADINA,
BAKALAR,
SVE VRSTE RIBE,
JAGNJEĆE PEĆENJE,
ROŠTILJ,
GOTOVA JELA ...**

SALONI NAMJEŠTAJA

Budva, Tržni centar, Tel. 086/51-883
Budva, Mediteranski sportski centar
Tivat, 21. novembar bb, Tel. 082/61-321, 61-735

- maloprodaja
- veliko prodaja
- inžinjering
- usluge

- prevoz robe trećim licima

Veliki izbor namještaja i roba za opremu domaćinstava i poslovnog prostora

- * AGENCIJSKI POSLOVI - PRIVATNI SMJEŠTAJ
- * TRGOVINA NA VELIKO I MALO
- PREHRAMBENIM PROIZVODIMA

**SVE VRSTE GRAĐEVINSKIH POSLOVA
STANOVNI ZA TRŽIŠTE
REKONSTRUKCIJE I ADAPTACIJE**

85310 BUDVA, Primorski bataljon 10, te./fax 086/52-790, tel. 51-764

ELEKTROJUG

PREDUZEĆE ZA TRGOVINU, TURIZAM, UGOSTITELJSTVO I USLUGE sa p.o.

Trg Sunca bb Budva, Tel. 41-564, 51-344, 52-300 Telefax: 52-300

- prodaja kompletног elektromaterijala,
- izvođenje radova na trafostanicama, dalekovodima i javnim rasvjetama,
- polaganje kablova i svi elektroinstalaterski poslovi,
- brze intervencije električara

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

Оснивач листа Скупштина општине Будва. Издавач Јавно предузеће "Информативни центар" Будва. Директор Душан Божковић. Главни и одговорни уредник Вако М. Станишић. Уређује Редакциони колегијум: Вако М. Станишић, Саво Греговић, Луција Ђурашевић, Бошко Богетић и Драган Радуловић. Штампа НЈП "Побједа" Подгорица. Адреса: „Приморске новине“ - Трг сунца 1, поштански фах 14, 85310 Будва. Телефон (086) 51-487 (редакција), 52-024 (општа служба), телефон (086) 52-024. Број жирија рачуна 50710-603-5-2853 код НБЈ-ЗОП Будва. Годишња претплата 40 динара, полугодишња 20.